

WSPOMNIENIE POŚMIERTNE

Dnia 16 lipca 2016 roku zmarł Jacek Wiesiołowski, historyk mediewista, wszechstronny badacz dziejów polskiej, a szczególnie wielkopolskiej, kultury i społeczeństwa, emerytowany profesor zwyczajny Instytutu Historii PAN, w latach 2005-2011 prezes Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk i jego członek honorowy, od roku 1991 aż do śmierci członek Komitetu Redakcyjnego Roczników Historycznych. Wspominamy Go i żegnamy z głębokim żalem.

Redakcja

Wokół naukowej autobiografii Jacka Wiesiołowskiego

Jacek Wiesiołowski przed 1963 r.
(repr. Zdzisław Nowakowski)

Główny akcent niniejszych rozważań stanowi publikowana poniżej autobiografia naukowa Jacka Wiesiołowskiego – jeden z rutynowych załączników do Jego wniosku o wszczęcie przewodu profesorskiego na forum Rady Naukowej Instytutu Historii PAN. Załącznika rutynowego, ale niebanalnego. Autor nie zaopatrzył go datą; bez wątpienia powstał wiosną 1991 r. Dotarł do mnie jako maszynopis (s. 1-3) wraz z pismem Instytutu z 27 maja 1991 r., którym powoływano mnie na jednego z recenzentów w tym przewodzie. Jak wskazuje wspomniana data, biografia obejmuje tylko pierwszą połowę naukowego żywota Wiesiołowskiego, przedzielonego – jak się okaże – wyraźną cezurą lat 1989/90. Publikuję ją na podstawie tegoż maszynopisu, po nieznaczących interwencjach redakcyjnych (poprawki maszynowych literówek, interpunkcji, rozwinięciu skrótów imion).

Wszelkie swoje uwagi, objaśnienia, uzupełnienia i rozszerzenia narracji umieszczam w przypisach, a w swego rodzaju kontynuacji – epilogu, krótko wspominam drugi okres działalności Autora.

„Urodziłem się 23 stycznia 1940 w Żywcu, dzieciństwo spędziłem w Krakowie. Po powrocie mego Ojca z oflagu w 1945 rodzina moja powróciła do Poznania¹.

¹ Po powrocie z tzw. wysiedlenia Jacek (metrykalnie: Józef Jacek) skończył w Poznaniu Szkołę Podstawową nr 17 na Winiarach, potem Liceum nr III im. Jana Kantego, w czasach

Na mój rozwój wpłynął decydująco fakt zgromadzenia przez Ojca sporej biblioteki z paroma setkami książek historycznych². Wybierając się na studia znałem już książki Smolków, Szajnochów, Kubalów i innych wielkich galicyjskich uczonych, a także sporo tekstów przedwojennych historyków i historyków prawa z uniwersytetu poznańskiego. Na uniwersytecie danym mi było uczestniczyć jeszcze w ostatnim seminarium prof. Kazimierza Tymienieckiego, co do tej pory stanowi przedmiot mej dumy. Uczestniczyłem regularnie w seminariach prof. Gerarda Labudy i młodej wówczas docent Brygidy Kürbisówny, której bardzo wiele zawdzięczam, zostałem jej pierwszym magistrem, doktorem i doktorem habilitowanym³. Studia ukierunkowały mnie jako mediewistę w kierunku biografistyki i źródłoznawstwa. Magisterium napisałem o Sędziwoju z Czechła, a w cztery lata później obroniłem doktorat o kolekcjach historycznych. Ukończywszy studia zacząłem pracować w 1962 w dziale rękopisów Biblioteki Kórnickiej⁴; broniąc doktorat w 1966 byłem już b. młodym kierownikiem działu rękopisów, bodajże wówczas najmłodszym rękopiśmiennikiem o jakimś dorobku naukowym. Możliwość korzystania swobodnego z zasobów dobrej biblioteki oraz brak potrzeby koncentrowania się na zdobywaniu dalszych stopni naukowych powodował duże rozproszenie mych ówczesnych badań. Zajmowałem się każdym interesującym mnie tematem, skacząc od Sasa do Lasa w ramach późnego średniowiecza, podejmowałem każdą inicjatywę, którą potrafiłem dość dobrze wykonać. Sporo czasu traciłem na różne biblioteczne prace. W tym okresie wciągnął mnie do współpracy prof. Jerzy Kłoczowski zajmujący się wówczas organizacją studiów nad dominikanami. Nie wiedziałem, że potem co kilka lat profesorowi uda się mnie wciągnąć do coraz [to] innych badań nad zakonami i klerem, co wytworzyło już sporą partię moich badań (dominikanie, bernardyni, pijarzy, kler świecki, biskupi⁵).

szkolnych Jacka zwane imieniem Marcina Kasprzaka – tu matura 1957 (PAN Biblioteka Kórnicka,teczka personalna Jacka Wiesiołowskiego [dalej: BKórń.Pers.]).

² Ojciec Jacka, Tadeusz Wiesiołowski (zm. 1957), ekonomista, podporucznik rezerwy w 7. DAK, więzień oflagu pod Cottbus (?), dyrektor w Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu.

³ Magisterium na UAM w Poznaniu w 1962 r., doktorat tamże w 1966 r., habilitacja tamże w 1980 r. (recenzenci: Brygida Kürbis, Henryk Samsonowicz i Antoni Gąsiorowski).

⁴ Podczas studiów Jacek działał aktywnie w Zrzeszeniu Studentów Polskich: od 1959 r. był członkiem Rady Uczelnianej ZSP UAM i członkiem Prezydium tej Rady, od 1960 r. przewodniczącym Komisji Nauki ZSP UAM i od tegoż roku przewodniczącym ogólnopolskiego Komitetu Koordynacyjnego Studenckich Kół Historycznych (w 1960 r. nakładem Komitetu ukazały się dwa numery Studenckiego Przeglądu Historycznego; w skład jego Rady Redakcyjnej wszedł również Wiesiołowski). Był jedną z trzech osób kierujących pracami Komitetu Organizacyjnego Ogólnopolskiego Zjazdu Studenckich Kół Naukowych z okazji Tysiąclecia Państwa Polskiego, który odbył się w Poznaniu 10-13 marca 1960 r. (Młoda Myśl: Studencki Kwartalnik Naukowy 3, nr 1 <6>, 1960, s. 102, 104).

Nie pomogło mu to jednak w uzyskaniu po studiach zatrudnienia w UAM. Ustna tradycja głosi, że powodem tego było jego autorstwo definicji nowej skali poziomu inteligencji: „minimum sto benonów” – po obronie magisterium nie mógł zostać na asystenturze w uniwersytecie, którego organizacją partyjną kierował od 1963 r. jeden Benon, potem prorektor, następnie długoletni rektor, wreszcie minister szkolnictwa wyższego.

⁵ Por. tu: Zakony żebracze w średniowiecznych miastach wielkopolskich (1974), Dominikanie w miastach wielkopolskich w okresie średniowiecza (1977), Problemy społeczne klienteli

Długo trwało, nim z chaotycznych badań i kwerend w archiwach i bibliotekach zaczęły się wyłaniać prace poświęcone miastom wielkopolskim. Chyba impuls do nich powstał w Stanach, gdzie przebywałem jako stypendysta Fundacji Kościuszkowskiej w Muzeum Polskim w Chicago, porządkując tamtejsze zbiory i sporadycznie wyskakując na zajęcia w The University of Chicago mieszczącym się na innym końcu miasta⁶. Lektury z tamtych lat pomogły mi po latach w pisaniu Socjotopografii Poznania, a zwłaszcza w tworzeniu koncepcji tej książki⁷. Było to jedyne długie stypendium zagraniczne, jakie we mnie do tej pory zainwestowano, niestety obciążone potężnym serwitutem pracy dla Muzeum Polskiego. Myślenie o modelach przestrzennych społeczeństwa, o grupach i warstwach społecznych, typach funkcjonalnych, to wszystko efekt ówczesnych i pochigagowskich lektur. Z Socjotopografią Poznania wiąże się próba przygotowania do wydania poznańskich ksiąg rezygnacji – popierana przez prof. Antoniego Gąsiorowskiego, który od lat siedemdziesiątych silnie zaczął oddziaływać na skierowanie moich badań – niestety wciąż niedokończona, urwana na sporządzeniu odpisu bodaj jedenastu tysięcy zapisek i identyfikacji osób⁸.

Okres kórnicki urwał się nagle w 1977 r., w wyniku zmiany na stanowisku dyrektora tej instytucji. Byłem silnie zaangażowany w sprawy Biblioteki i musiałem odejść⁹. Udało mi się przejść do Instytutu Historii [PAN], do Pracowni Historii Kultury Późnośredniowiecznej prof. Bronisława Geremka¹⁰. Formalnie byłem dobrze przygotowany do tej nowej pracy, miałem również pewien dorobek z historii

bernardynów poznańskich na przełomie XV/XVI wieku (1983) – zob. niżej, publikowaną w niniejszym tomie Roczników Bibliografię Wiesiołowskiego.

⁶ Stypendystą Fundacji był od 1 września 1969 do 30 czerwca 1970 r. (BKórń.Pers.).

⁷ Książka pt. Socjotopografia późnośredniowiecznego Poznania, ukazała się nakładem PTPN w 1982 r. (reedycja, Poznań 1997, ss. 284).

⁸ Maszynopisy dziś w Bibliotece PTPN, rkp. 1545, ss. 1197 + 20: „Księgi rezygnacji miasta Poznania (1430-1500). Ekscerpty i regesty. Oprac. Jacek Wiesiołowski przy współpracy Krystyny Rodowskiej-Wiesiołowskiej” (por. Inwentarz rękopisów Biblioteki Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Warszawa 2008, s. 495-496). Odpisy te stanowiły główną podstawę źródłową rozprawy o socjotopografii późnośredniowiecznego Poznania. Nie zostały opublikowane wobec niewykonania przez Jacka koniecznych prac redakcyjnych.

⁹ W 1975 r. funkcję dyrektora Biblioteki Kórnickiej przestał pełnić doc. Stefan Weyman. Od 1976 r. zastąpił go Marceł Kosman (nb. kolega Wiesiołowskiego z tego samego roku studiów historii na UAM). Dnia 21 lipca 1977 r. Kosman pisemnie wypowiedział Wiesiołowskiemu funkcję kierownika działu rękopisów Biblioteki Kórnickiej (BKórń.Pers.). Między nowym dyrektorem a ludźmi z „zaciągu Weymanowskiego” (Wiesiołowski, Ryszard Marciniak, Andrzej Mężyński) narastał konflikt, w wyniku którego cała trójka odeszła z Biblioteki. Tego odpływu znakomitego zespołu badaczy Biblioteka już nigdy nie zdołała zrekomensować. Marceł Kosman przestał pełnić funkcję dyrektora w 1982 r.

¹⁰ Decyzję o przeniesieniu się do IH PAN w Warszawie Jacek podjął także wobec uzyskania w tym czasie przez jego ówczesną żonę Krystynę Rodowską-Wiesiołowską mieszkania w Warszawie na Woli; mieszkanie rodziców w Poznaniu (w willi na Sołaczcu: ul. Mazowiecka 36) rodzina utraciła w wyniku budowy Trasy Niestachowskiej. Jacek przemieszkował wówczas w pokojach gościnnych Biblioteki Kórnickiej; ich opuszczenia żądał dyrektor Kosman (BKórń.Pers.). Względy mieszkaniowe jako główny argument za koniecznością przeprowadzki do Warszawy Wiesiołowski podawał w swoim wniosku o przeniesienie służbowe z Biblioteki Kórnickiej do IH PAN (BKórń.Pers.). Ten sam argument podaje Bronisław Geremek w piśmie z 6 kwietnia 1977 r. skierowanym do kierownika Zakładu Dziejów Kultury Polski

kultury polskiej. Ale prawdziwa praca naukowa w zawodowym zespole Instytutu była dla mnie czymś nowym. Będąc dobrym erudytą, znając mnóstwo drobnych faktów biograficzno-tekstowych, zetknąłem się ze znakomicie metodycznie przygotowanym i precyzyjnie myślącym Szefem pracowni oraz młodszymi kolegami, reprezentującymi inny typ metodycznego myślenia. Było to wyzwanie. Musiałem je podjąć i zacząć myśleć problemowo, długą perspektywą. Po śmierci prof. Jerzego Dowiata spadł na mnie obowiązek napisania do przygotowywanej syntezy kultury późnośredniowiecznej rozdziałów o kulturach stanowych i przede wszystkim rozdziałów o literaturze i piśmiennictwie, czyli zastąpienia w pewnym stopniu nieistniejącej współczesnej historii polskiej i łacińskiej naszej literatury. Trzeba było sprostać nie tylko erudycyjnie, ale znaleźć własny sposób interpretacji zgromadzonego materiału. Kluczem było uwzględnienie szkolnej genezy tekstów z jednej, a istnienie literatury ustnej z drugiej strony. Zaczął się wylaniać z różnych form zapisu zaginiony romans rycerski późnego średniowiecza, stanowiący nadal temat moich badań, próba udowodnienia znajomości kanonu europejskiej literatury świeckiej przez naszych rycerzy, nawet mieszczan i chłopów (!)¹¹.

Stan wojenny skomplikował plany naukowe. Kontakt z prof. Geremkiem był utrudniony, a jednocześnie w wyniku wyciągania historyków kościelnymi drogami zacząłem wyjeżdżać do Rzymu na badania w archiwum watykańskim. Po jakimś czasie skonkretyzowało się to projektem wydania polskich suplik do papieża XIV-XV wieku, wykonywanym najpierw samotnie, a teraz wraz z kolegami, pod patronatem najpierw prof. Karoliny Lanckorońskiej, a obecnie Instytutu ks. Hieronima Fokcińskiego. Wydaje się, że na marginesie rzymskich wyjazdów napiszę coś o pielgrzymstwie polskim do Rzymu w XIV-XV wieku¹².

Do Poznania wróciłem w 1985 r.¹³, ciągnąc za sobą kilka nieukończonych tematów – przede wszystkim badania nad romansem średniowiecznym, dalej próbę przedstawienia rozwarstwienia społeczeństwa polskiego w późnym średniowieczu oraz wydanie suplik. Nad tymi tematami staram się koncentrować mimo pokus płynących z drobnych znalezisk źródłowych¹⁴.

Przedzobiorowej IH PAN Janusza Tazbira, postulującym zatrudnienie Wiesiołowskiego w IH PAN (Instytut Historii PAN, Teczka personalna Wiesiołowskiego).

¹¹ Jerzy Dowiat zmarł w 1982 r. Wspomniane teksty, przeznaczone do drugiego tomu historii kultury średniowiecznej Polski (Ubiór i moda; Środowisko społeczne wsi; Kultura i obyczaje kręgu wiejskiego; Kultura szlachecka; Środowiska kościelne i kultura; Piśmiennictwo), gotowe już, jak widać, w 1991 r. (w tymże roku czytałem je również w maszynopisie), ukazały się ostatecznie w 1997 r. w tomie pt. *Kultura Polski średniowiecznej XIV-XV w.*, Instytut Historii PAN, red. B. Geremek, s. 32-50, 117-188, 256-307, 669-765.

¹² O pielgrzymkach pisał potem, np.: *Les pèlerinages du déclin du Moyen Âge* (1993), *Pielgrzymowanie Polaków do Rzymu* (1995), *Pielgrzymki do Ziemi Świętej w świetle księgi suplik Penitencjarii* (1997), *Jak poznańska burmistrzowa ze swą krawcową do Rzymu na jubileusz 1500 r. pielgrzymowała* (2010) – zob. Bibliografia, jak wyżej.

¹³ To najpewniej błąd maszynopisu; powinno być 1987.

¹⁴ Autor zupełnie pominął w życiorysie swój „epizod dydaktyczny”: po odejściu prof. Stefana M. Kuczyńskiego prowadził zajęcia z historii średniowiecznej na Uniwersytecie Śląskim; zob. tekst prof. dra hab. Jerzego Sperki z Instytutu Historii UŚ niżej: *Addenda*, udostępniony podpisanemu za pośrednictwem dr Grażyny Rutkowskiej.

*

Przeprowadzając się do Poznania, Jacek pozostał „zamiejscowym” pracownikiem etatowym IH PAN w Warszawie, związanym – jako profesor zwyczajny (nominację „belwederską” otrzymał 25 listopada 1992 r.) – nadal z Zakładem Bronisława Geremka i jego następców. Związek ten stawał się jednak coraz bardziej luźny. W IH PAN sfinalizował dwa powstające pod jego kierunkiem doktoraty: w 1990 r. Sławomira Jakubczaka (Środowisko dworskie pierwszych Jagiellonów; byłem, nie pamiętam już z kim, recenzentem) i w 1997 r. Marii Starnawskiej (Zakony krzyżowe na ziemiach polskich w średniowieczu; rec. Aleksander Gieysztor¹⁵ i Jerzy Kłoczowski). W Poznaniu nie otwierał już nowych przewodów doktorskich, rzadko też powoływany był na recenzenta (Instytut Historii UAM i Wydział Teologiczny tamże). Przeszedł na emeryturę w Instytucie w 2010 r.¹⁶

Po powrocie do Poznania „kilka nieukończonych tematów” pozostało nieukończonych. Średniowiecznemu romansowi poświęcił kilka drobnych rozprawek¹⁷, kilka większych rozpraw – społecznemu rozwarstwieniu¹⁸. Nie doszło również do finalizacji wydania suplik – wielkie paki kserokopii materiałów watykańskich przejął przed kilkoma laty z poznańskich pomieszczeń IH PAN przedstawiciel ks. Hieronima Fokcińskiego. Nastąpiła wyraźna reorientacja badawczych zainteresowań Jacka. U jej podstaw leżało wzmoczenie miłości – można tak powiedzieć bez popadania w przesadę – do ojczyznego Poznania¹⁹ i, szerzej, do Wielkopolski. Jeszcze przed powrotem do Poznania został przez Jerzego Topolskiego zaproszony do napisania w przygotowywanym przezeń pierwszym tomie *Dziejów Poznania* szeroko pojętej

¹⁵ Praca rozpoczęta pod kierunkiem A. Gieyszтора, por. M. Starnawska, *Życzliwość i skromność – wspomnienie o profesorze Aleksandrze Gieysztorze*, w: Aleksander Gieysztor. Człowiek i dzieło, Warszawa 2016, s. 313.

¹⁶ W ostatnim roku życia (od 1 VII 2015) Jacek Wiesiołowski był zatrudniony w Wyższej Szkole Zarządzania i Bankowości w Poznaniu jako doradca i konsultant (e-mail WSZiB z 9 XII 2016).

¹⁷ Sygnalizowały tę problematykę krótkie rozprawy: *Pieśni i podania o Ludgardzie* (1991), *Tristan, Hamlet et consortes* (1992), czy wreszcie: *Romans rycerski w kulturze społeczeństwa późnośredniowiecznej Polski* (1993) – zob. Bibliografia, jak wyżej. W swoim zestawieniu publikacji przy wniosku profesorskim wspomina o „przygotowywanym zbiorze studiów poświęconych romansowi i heraldyce, o tytułach: *Głowa Marhołta, Hołub z Bordeaux, Brudne misy pani kasztelanowej* – referowane w IH PAN, *Hamlet z Ćmachowej, Ślepowron króla Oswalda* – w brulionie, kilka dalszych studiów o różnym stopniu przygotowania”.

¹⁸ O stratyfikacji mieszczaństwa mówił już na konferencji historyków polskich oraz czeskich i słowackich w Bratysławie w 1981 r., por.: *Stratyfikacja mieszczaństwa polskiego w późnym średniowieczu* (1984 i 1990). Por. też: *Biedni, bogaci, przeciętni* (1992), *Il clero nel basso Medioevo: reclutamento, formazione, stratificazione* (1990), czy: *Rozwarstwienie ludności wiejskiej w świetle zeznań świadków w konsystorzach gnieźnieńskim w trzeciej ćwierci XV wieku* (1992) – zob. Bibliografia, jak wyżej. We wspomnianym już wyżej zestawieniu wspomina o książce, pisanej wspólnie z Henrykiem Samsonowiczem dla Państwowego Wydawnictwa Naukowego, pt. *Stratyfikacja społeczna Polski średniowiecznej*, która miała być złożona w wydawnictwie jeszcze w 1991 r.

¹⁹ Była to miłość wyznawana – jak się dawniej mawiało – z gorliwością neofity, jako że poznańskie zakorzenienie Wiesiołowskich było świeże: w Poznaniu osiadł dopiero po pierwszej wojnie ojciec Jacka, wywodzący się z kujawskich Jaksic pod Inowrocławiem.

tematyki kultury późnośredniowiecznego miasta, tematyki przypisanej pierwotnie innej autorce. Tom *Dziejów Poznania* ukazał się w 1988 r. i rozdziały pióra Wiesiołowskiego²⁰ należały w nim do najciekawszych. Rok później zakończyły się obrady Okrągłego Stołu i w ich wyniku w następnym roku – użyjmy tu tytułu *Kroniki Miasta Poznania z 2016 r.* – dokonana się „Samorządowa rewolucja 1990”. Jacek wziął w niej aktywny udział. Związał się z poznańskim Komitetem Obywatelskim „Solidarność” i z jego poparciem postanowił kandydować do odradzającego się samorządu Poznania. Pamiętam rozmowę z nim wiosną 1990 r.: gdy mówiłem, że praca w radzie miejskiej osłabi Jego aktywność naukową, odparł, że jest gotów poświęcić kilka lat kariery naukowej na służbę swojemu miastu. W tej służbie pozostał jednak nie kilka lat, a całe ćwierćwiecze. W wyborach 27 maja 1990 r. został członkiem poznańskiej rady miejskiej. W latach 1993-1994 był jej wiceprzewodniczącym. W wyborach 1994 r. ponownie został radnym, nie uzyskał już mandatu w wyborach 1998 r. Ale i o następnych latach trzeba powiedzieć, trawstując poetę, iż nic co poznańskie nie było Mu obce. Był prezesem Towarzystwa Przyjaciół Biblioteki Raczyńskich, „wielce zasłużonym orędownikiem rozbudowy Książnicy”²¹, także wiceprezesem, a potem prezesem (2005-2011) Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, angażował się w akcję budowy w Poznaniu zamku królewskiego. Na łamach poznańskiej prasy zabierał głos w sprawach dotyczących tak wyjaśniania i popularyzacji historii miasta, jak i problemów jego współczesności. Był uznawany za głębokiego znawcę wszelkich spraw poznańskich i uznawany słusznie²².

Najpoważniejszym forum działalności Jacka, jednocześnie forum najbardziej spektakularnym, stała się wydawana od 1923 r. *Kronika Miasta Poznania*. Jesienią 1990 r. został przez władze miasta powołany na jej redaktora naczelnego (funkcja początkowo nazywana przewodniczącym Komitetu Redakcyjnego). Jeszcze tej jesieni wydał antologię artykułów z przedwojennych roczników *Kroniki*; w krótkiej nocy redakcyjnej, niepodpisanej, ale bez wątpienia Jego autorstwa, czytamy, iż teksty dawnej *Kroniki* „zawsze pisane były przez ludzi kochających Poznań, dumnych z niego i jego tradycji, starających się przekazać dalej swą wiedzę i swoje umiłowanie Miasta”. Formuła ta została rozwinięta w następnym numerze *Kroniki*, w krótkim, również niepodpisany, wstępie pt. *Od redakcji*. Pisał tam, że trzeba „wreszcie wyjść z zaszczepionych nam w XIX w. kompleksów miasta prowincjonalnego. Nie jest bowiem prawdą, iż kultura Poznania była wiele gorszą²³ od kultury stołecznej i uniwersyteckiego Krakowa czy stołecznej Warszawy. Taką tezę pozwoliliśmy sobie wmówić, jej fałszywość możemy udowodnić badaniami nad przeszłością naszego miasta”. Formułując program redagowanego kwartalnika, pisał dalej: „Trzeba inicjować i publikować prace nad dziejami miasta, nikt inny nie jest bowiem zainteresowany

²⁰ Życie codzienne ludności. Kultura materialna; Kultura i społeczeństwo w późnym średniowieczu, w: *Dzieje Poznania do roku 1793*, red. J. Topolski, Warszawa 1988 (*Dzieje Poznania*, t. I), rozdziały XII i XIII, s. 285-309, 310-369.

²¹ Z nekrologu zamieszczonego przez Bibliotekę w *Głosie Wielkopolskim* 22 lipca 2016. Por. też R. Kurewicz, K. Klupp, *Zmarł profesor Jacek Wiesiołowski (1940-2016)*, *Winieta*. Pismo Biblioteki Raczyńskich, 2016 nr 2 (72), s. 1.

²² Zob. o tym szerzej opracowanie Grażyny Rutkowskiej w Dodatku.

²³ Ten błąd językowy był typowy dla stylistyki Jacka.

wydrukowaniem mikrostudiów o Poznaniu, bez których nie posuniemy dalej wiedzy o mieście. Trzeba też opublikować nieco źródeł, zarówno takich, które oddają specyfikę miasta, jak takich, które pozwolą na porównywanie Poznania z innymi miastami polskimi i obcymi. – Służąc badaczom i czytelnikom służymy po prostu Poznaniowi – to jest naszym zadaniem i obowiązkiem w stosunku do wszystkich, którzy miłują Poznań”²⁴.

W latach 1990-2016 ukazało się w sumie około 100 pokaźnych tomów Kroniki i jej „przybudówek”, nazywanych Biblioteką Kroniki Miasta Poznania, Kronikami Staropolskimi, czy wreszcie opatrzonych tylko graficznym logo Kroniki (np. dwa tomy pt. Władze miasta Poznania, 2003). Wszystkie one noszą wyraźne piętno swego inicjatora i wydawcy. Poszczególne tomy właściwej Kroniki (czasopisma) były zawsze dedykowane określonemu problemowi miasta: od handlu (nr 1991/1-2), po quasi-monografię dzielnic, ulic, czy okresów bądź wydarzeń historycznych²⁵. Z naddatkiem wypełniony został też postulat, aby „opublikować nieco źródeł”: wiele takich edycji ukazało się zarówno w zeszytach Kroniki, jak i w serii pt. Kroniki Staropolskie. Jacek Wiesiołowski nie sformułował chyba nigdzie programu swoich poznańskich edycji źródłowych, ale można go odczytać z nich samych: wydaje się, że jest to przede wszystkim program popularyzacji wiedzy o dawnym Poznaniu wśród szerokiego grona czytelników – miłośników miasta. Obcojęzyczne teksty źródeł podawano zawsze i tylko w przekładzie na język polski, przykładając też zazwyczaj mniejszą uwagę do opisu podstaw wydawniczych (niekiedy aż po miejsca pochodzenia i sygnatury) i zasad edycji, a większy nacisk kładąc na aparat przypisów objaśniających osoby, miejsca i zdarzenia.

Po 1990 r. Jacek publikował głównie na łamach Kroniki i w jej kręgu²⁶.

W roku 2002 Kronika w osobie swego redaktora została uhonorowana Nagrodą Naukową Miasta Poznania za – jak sformułowała to kapituła nagrody – „opracowanie koncepcji i realizację periodyku pt. Kronika Miasta Poznania”. Kronika Wiesiołowskiego i jej „przybudówki” warte są szerszego, krytycznego omówienia; już teraz nie ulega jednak wątpliwości, że bez owej setki tomów nie będzie się mógł obyć ani żaden badacz, ani żaden miłośnik Poznania. Podobnie jak każdy badacz polskiego

²⁴ Kronika Miasta Poznania 1991 nr 1-2, s. 5. Przy okazji trzeba uściślić zawartą tam konstatację o „wznowionej po wojnie »Kronice«, redagowanej przez młodego wówczas profesora Janusza Ziółkowskiego”. Kronikę wznowioną po wojnie, w sierpniu 1945 r., redagowali do 1950 r. Stanisław Strugarek, Marian J. Mika, wreszcie Stanisław Krokowski, a Janusz Ziółkowski był wówczas niezwiązanym z Kroniką studentem UP. Ziółkowski wznowił wydawanie Kroniki w 1956 r. – był wówczas nie „młodym profesorem” a, uczciwszy uszy, magistrackim urzędnikiem: zastępcą przewodniczącego Miejskiej Komisji Planowania Gospodarczego. Wraz ze swoim szefem, Edmundem Krzymieniem, przekonali do wznowienia Kroniki ówczesnego prezydenta miasta (przewodniczącego Prezydium Miejskiej Rady Narodowej) Franciszka Frąckowiaka, którego przedmowa (w całości napisana przez Ziółkowskiego) otworzyła pierwszy zeszyt wznowionej po sześciu latach Kroniki, wydawanej odtąd (aż do dziś) nie pod firmą Towarzystwa Miłośników Poznania, a władz miasta.

²⁵ Odnotujmy, że z Kroniki Wiesiołowskiego znikły recenzje Poznaniensiów, podobnie ewentualne dyskusje i polemiki.

²⁶ Obrazuje to w sposób wyraźny Bibliografia Jego publikacji.

społeczeństwa późnośredniowiecznego będzie musiał studiować prace o socjotopografii, o stratyfikacji, o migracjach, o Słocie i o Pampowskim...

Antoni Gąsiorowski (Puszczykowo)

ADDENDA

Mój kontakt z profesorem Jackiem Wiesiołowskim na Uniwersytecie Śląskim

Profesora, a wtedy jeszcze docenta dr. hab. Jacka Wiesiołowskiego miałem okazję poznać w lutym 1984 r. Ściągnął go do nas prof. Andrzej Kunisz (starożytnik), wtedy dyrektor Instytutu Historii Uniwersytetu Śląskiego, a jednocześnie kierownik Zakładu Historii Starożytnej i Średniowiecznej. Wszystko wiązało się z chorobą (i ostatecznym odejściem z Instytutu) prof. Stefana Marii Kuczyńskiego. Zgodnie z siatką studiów, historię średniowieczną Polski powinniśmy mieć w semestrze zimowym, ponieważ jednak profesor zachorował, zaliczyliśmy tylko ćwiczenia z dr Anną Krupską, natomiast wykład i egzamin przesunięto na semestr letni. Docent Wiesiołowski prowadził więc wspomniany wykład. Z tego, co pamiętam, mówił ciekawie, chociaż – jak sam podkreślał – nie miał doświadczenia wykładowcy akademickiego. Jednak jego wykłady – proste i konkretne – chyba bardziej trafiały do nas, studentów II roku (jeszcze przecież niedojrzałych akademicko), niż popisy oratorskie profesora Kuczyńskiego (mieliśmy z nim tylko trzy wykłady).

Najlepiej zapamiętałem jednak egzamin; termin zerowy był 3 maja. Docent pytał cały dzień, a potem jeszcze w pociągu (o czym dalej). Wchodziło się pojedynczo i pierwsze, co się rzucało w oczy, to kłęby dymu papierosowego. Docenta Wiesiołowskiego ledwo było widać zza biurka. Palił bardzo dużo, co nawet na nas, przyzwyczajonych do tej sytuacji, gdyż wtedy prawie wszyscy i wszędzie palili, robiło wrażenie. Dym był słodkawy, ponieważ palił albańskie papierosy „A”. Nie cieszyły się one renomą, ale można było je kupić poza systemem kartkowym, więc wspomagały tych, którym przydział nie wystarczał. Pytań na egzaminie nie losowało się (nikt zresztą wtedy nie podawał ich studentom wcześniej, jak obecnie), docent zadawał je egzaminowanemu „z głowy” i praktycznie nie powtarzały się u kolejnych zdających. Podstawą na egzamin była wtedy Historia Polski do roku 1505 Jerzego Wyrozumskiego, tzw. czworaczki krakowskie (przedwojenne trojaczki był praktycznie niedostępne, dwa egzemplarze w Bibliotece Śląskiej) oraz wykłady Pana Docenta. Zadawał wiele pytań, sam odpowiadałem, jak dobrze pamiętam, na osiem. Ale dla mnie było to inne odpytywanie niż na dotychczasowych egzaminach. Profesor dyskutował z egzaminowanym, zadawał pytania dodatkowe, a same pytania były postawione tak, aby odpowiadający wysilił swój umysł, wiązał fakty, wyciągał wnioski, a nie klepał przysłowiowe daty, wydarzenia i nazwiska. Wykorzystywał oczywiście mapę. Pamiętam, że pytał mnie m.in. o traktat Włodkowica O władzy papieża i cesarza w stosunku do niewiernych, i chciał, abym to powiązał ze współczesnością. Ten sposób egzaminu położył jednak wielu tzw. kujonów, którzy egzamin ledwo zdali

albo byli odsyłani na drugi termin. Ponieważ Profesor dojeżdżał do Katowic, to egzamin, jak wspominałem, był kontynuowany w pociągu. Koledzy z mojej grupy jechali z nim aż do Częstochowy, ale niestety nie zdali, wrócili późną nocą wściekli, że taki trud poszedł na marne.

Dla mnie egzamin, powiem bez przesady, był przełomem w życiu. Dostałem ocenę bardzo dobrą. Było nas 75 na roku, a Profesor stwierdził, że mam przyszłość przed sobą i żebym pomyślał o seminarium ze średniowiecza, bo chętnie by mnie tam widział (pewnie więc liczył, że zwiąże się z Katowicami). Wtedy też podjąłem decyzję, że pójdę na seminarium ze średniowiecza (ku zdziwieniu moich kolegów, bo wcześniej zamierzałem zapisać się na historię najnowszą z racji moich, a i moich kolegów, wtedy „wywrotowych” poglądów i jakiejś tam działalności). Jakież było moje zdziwienie, kiedy w nowym roku akademickim doc. Wiesiołowski już nie było. Ja na seminarium poszedłem do doc. dr hab. Julii Radziszewskiej, ale cały czas podkreślałem, że egzamin z historii Polski zadawałem u doc. J. Wiesiołowskiego z PAN (byłem z tego bardzo dumny, zwłaszcza że była to moja pierwsza ocena bardzo dobra z egzaminu).

Dopiero po latach dowiedziałem się, że doc. Wiesiołowski chciał zostać w Katowicach, ale warunkiem było otrzymanie mieszkania (miał wtedy jakieś problemy osobiste). Nie wiem, dlaczego ówczesny dyrektor tego nie załatwił, chociaż takie możliwości były. Kiedy udało mi się 1 grudnia 1989 r. znaleźć zatrudnienie na UŚ, nieśmiało przebąkiwałem swemu szefowi – wspomnianemu prof. Kuniszowi – że może promotorem doktoratu mógłby być Jacek Wiesiołowski, ale nie spotkało się to z pozytywnym odzewem. Los zrządził, że Profesora Wiesiołowskiego nie było mi dane później spotkać.

Jerzy Sperka (Katowice)

Jacka Wiesiołowskiego myśli ulotne o Poznaniu

Z Profesorem Jackiem Wiesiołowskim rozmawiałam osobiście ledwie kilka razy i były to na ogół krótkie rozmowy. Pamiętam, gdy zaproponował mi przed laty opublikowanie w Jego Kronice Miasta Poznania artykułów o średniowiecznych dziejach podpoznańskiej osady Święty Wojciech, poczułam się wyróżniona tą propozycją. Sprawę omówiliśmy błyskawicznie, mowy nie było o podpisywaniu jakichś umów, a nawet – to zadziwiło mnie najbardziej – Profesor nie sugerował, co i jak mam napisać. Wymienił tylko z uśmiechem temat i termin – niezbyt odległy. Potraktował mnie po partnersku, jakby był przekonany, że z zadania wywiążę się należycie. Profesora zaczęłam poznawać dopiero po Jego śmierci, gdy profesor Antoni Gąsiorowski zaprosił mnie do współpracy przy zestawianiu bibliografii Jacka Wiesiołowskiego. Wtedy zaczęły się nasze długie rozmowy o Zmarłym. Oczywiście, mówił wyłącznie profesor Gąsiorowski, a ja słuchałam i nabierałam przekonania, że muszę dowiedzieć się o Profesorze Wiesiołowskim jak najwięcej. Zaczęłam przeglądać prasę, przeszukiwać internet i czytać wspomnienia o Nim.

Tutaj odważyć się przedstawić ten aspekt działalności Profesora Wiesiołowskiego, o którym nie wspominają nekrologi.

Profesor Jacek Wiesiołowski posiadał zdolność spostrzegania śmiesznych stron zdarzeń i związłego komentowania ich w inteligentnie zabawny sposób. Jakby zawłaszczył tylko dla siebie sentencję pewnego francuskiego dramaturga: „Jeśli będę zajmować się tym, co myślą głupcy, nie będę miał czasu na to, o czym myślą ludzie inteligentni” (Éric-Emmanuel Schmitt). I jeszcze posiadał tę ciężką przypadłość, że do wszystkiego, do czego się zabierał, wkładał mnóstwo serca. Był autentyczny w tym co robił, a robił, to co robił, wytrwale i ludzie za nim podążali. Przykładem niech będzie walka z władzami miasta i Telekomunikacją Polską S.A. o grunty niezbędne do rozbudowy Biblioteki Raczyńskich. Rzeczowa perswazja na łamach prasy i nie tylko w obronie gruntów należących z prawa oraz tradycji do Biblioteki wydawała się mało skuteczna, więc Profesor zaprosił w 1999 r. poznaniaków, jako szef Towarzystwa Przyjaciół Biblioteki Raczyńskich, na dwa happeningi z oprawą plastyczną zapewnioną przez profesora Jarosława Maszewskiego i jego studentów, którzy najpierw 22 czerwca nadali księżnicy żałobny wystrój i spowili kirem Konstancję górującą na cokole, a 15 grudnia pojawili się z Pomnikiem Niewdzięczności – na kółkach i do wielokrotnego użytku, z aktorami w strojach z epoki (Kazimiera Nogajówna jako Konstancja i Jerzy Garniewicz jako jej mąż, fundator Biblioteki), postaciami literackimi – Starym Marychem (Juliusz Kubel) oraz rodziną Borejków, z pieśnią „Żeby książka była książką” i okolicznościowymi moskalikami. Rozgłos sprawie zapewnił artykuł w Życiu Warszawy (czerwiec 1999 r.), który odsądzał od czci i wiary uczestników happeningu, nazywając ich lepperystami wszechznającymi burdy uliczne. Spór zakończył się pomyślnie dla Biblioteki w maju 2006 r.

Zwrócę zatem najpierw uwagę na liczne, najczęściej związane (zazwyczaj telefoniczne), wypowiedzi Jacka Wiesiołowskiego dla poznańskiego wydania Gazety Wyborczej na temat wydarzeń dziejących się w Poznaniu i z Poznaniem związanych. Swoje obserwacje i opinie formułował On tam jako historyk i społecznik, a często dowcipem uśmiercał chybione inicjatywy, np. by nadać imiona poznańskim koziołkom („Moja propozycja nazwania koziołków: Kamela Sowińska i prezydent Ryszard Grobelny”), albo postawić im pomnik („Znakomicie! Tylko pomnik musi się znajdować w jednym z narożników Starego Rynku. Koniecznie musi to być fontanna, koziołki będą się na niej trykać zamiast wizerunku Wenus i Marsa. Ten pomysł to po prostu świadectwo upadku myśli narodu!”), czy koncepcję zastąpienia na pomniku Karola Świerczewskiego głowy generała inną, bardziej godną (Przemysław Alexandrowicz: „Odłupiemy głowę Świerczewskiemu i wstawimy nową”, a Wiesiołowski przewrotnie odpowiedział, że pomysł z głową podoba mu się bardzo), lub zasłonięcia wysokim pawilonem iglicy, symbolu targowego miasta („Nie widzę powodu, by któryś z architektów zrobił tu własną kupkę i podpisał »Tu byłem. Barełkowski«”).

Dłuższych wypowiedzi udzielał, polemizując z adwersarzami i starannie dobierając argumenty, uzasadniając potrzebę budowy zamku królewskiego na Wzgórzu Przemysła (poprawną formę imienia patrona Wzgórze zawdzięcza również Jemu). Od 1999 r. wielokrotnie mówił nie tylko o historycznych i moralnych prawach Biblioteki Raczyńskich do gruntów nadanych jej przez fundatora, ale też sprzeciwiał się pomysłowi prezydenta miasta wyprowadzenia zbiorów z historycznej siedziby do Centrum

Kultury Zamek. Zabierał głos wówczas, gdy rozważano projekty postawienia w Poznaniu pomników marszałka Piłsudskiego („to zupełna bzdura”), czy – pozytywnie – Cyryla Ratajskiego na pl. Andersa, wreszcie wojewody Adolfa Bnińskiego. Od co najmniej 2004 r. zabiegał na łamach Gazety Wyborczej o upamiętnienie trzech bohaterów sprawy Enigmy (za jego prezesury Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk zorganizowało konkurs na projekt pomnika). Już w 2006 r. mówił dziennikarzom o szerokim odzewie poznaniaków na tę inicjatywę i o napływających deklaracjach wsparcia finansowego (pomnik kryptologów odsłonięto w 2007 r.). Nie miał dobrego zdania o poznańskich pomnikach, ale przede wszystkim do Niego kierowano pytanie o los jakiegoś monumentu. Tak było, gdy ważyły się losy lokalizacji pomnika Higiei z posągiem Konstancji Raczyńskiej, żony fundatora Biblioteki Raczyńskich (zdemontowanego w 2004 r. z powodu budowy podziemnego parkingu przy al. Marcinkowskiego). Mówił w 2006 r.: „Przy wszystkich strasznych poznańskich pomnikach to jest najlepsza rzeźba, jaka stała w miejscu publicznym w Poznaniu. I powinna wrócić na pl. Wolności” (pomnik wrócił po konserwacji przed Bibliotekę Raczyńskich w 2009 r.). W 2000 i 2007 r. wypowiadał się pozytywnie o planach rekonstrukcji murów miejskich w okolicach synagogi (rejon ulic Garbary, Wronieckiej i Solnej), proponując, by miejsce to żyło, a więc w basztach i wzdłuż murów, gdzie znalazłoby się miejsce i dla wystaw, i dla kafejek czy restauracji. Mocno brzmiał Jego głos, gdy mówił o zlikwidowaniu w 2002 r. z powodu cięć budżetowych poznańskiej pracowni Instytutu Sztuki PAN, istniejącej od 1976 r., a zajmującej się (w ramach Katalogu zabytków sztuki w Polsce) opracowywaniem zabytków Poznania. Nie wahał się zdecydowanie krytykować w 1999 r. poczynania naukowców, którzy otwarli trumnę Kaspra Drużbickiego, spoczywającego w poznańskiej farze od 1662 r. Pomysł badań antropologicznych, by odtworzyć wygląd mistyka zmarłego w opinii świętości, podsumował jednym zdaniem, zwracając uwagę, że owi badacze nie wiedzą, co dzieje się na wyższym poziomie świątyni. W tym samym bowiem czasie w Kaplicy Matki Bożej Nieustającej Pomocy konserwatorzy odnawiali portret jezuitę: „Wszystko, co wiadomo o duchowych walorach tej postaci, nakazuje z ogromnym szacunkiem podchodzić do jego szczątków” (ostatecznie pomiarów zaniechano).

Umiejętność podsumowania tematu jednym zdaniem ujawnił jeszcze w 2000 r., gdy mówił o nowym skrzydle Muzeum Narodowego: „Jezus Maria, na pewno mi się nie podoba... Jest po prostu brzydkie...”. Swoje opinie zwykle tak właśnie formułował, zwięźle i dosadnie, trafiając w sedno, jak w 2000 r. o decyzji Zarządu Miasta o wyprowadzce z Odwachu Wielkopolskiego Muzeum Walk Niepodległościowych: „[...] to jest nagie muzeum. Nie ma prawie własnych zbiorów – tylko kopie”. Wyłącznie Profesor Wiesiołowski mógł w 2000 r. następująco odpowiedzieć na pytanie o wydarzenia najważniejsze dla Wielkopolski w mijającym tysiącleciu (większość rozmówców wskazywała na chrzest Polski lub zjazd gnieźnieński): „Zjazd gnieźnieński? To wielkie pijaństwo Ottona? Zwróciłbym raczej uwagę na urbanizację Wielkopolski w XIII w., dzięki której ten rejon znalazł się na pierwszym miejscu w kraju pod względem rozwoju gospodarczego. Nie docenia się również u nas faktu, że w XIX w. potrafilismy nauczyć się uczyć od Niemców. Co by nie mówić, to dzięki nim Wielkopolanie w minionym stuleciu byli tak wyedukowani”

(wszystkie przytaczane tu informacje podaję za poznańską Gazetą Wyborczą: <http://www.archiwum.wyborcza.pl>).

Zwróć jeszcze uwagę na liczne i warte skrupulatnego zebrania wykłady Profesora. Przynajmniej część z nich została z pewnością zarejestrowana (głos, wizja), ale tylko nieliczne później opublikowano. Wiadomo dokładnie, kiedy i gdzie Profesor prowadził wykłady popularyzujące wiedzę o Poznaniu (za co 3 stycznia 2008 r. uhonorowany został okolicznościowym medalem Towarzystwa Miłośników Miasta Poznania). Liczne też były Jego wystąpienia „okolicznościowe”. Tu tylko przykładowo wymienię kilka z nich, by pokazać różnorodność miejsc, w których się pojawiał i podejmowaną tematykę: Tristan, Izolda i piesek księcia polskiego (Poznań, Dom Bretanii, 17 marca 1994; był prezesem oddziału poznańskiego Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Francuskiej); Poznańczycy w Rzymie w XV i XVI w. (Poznań, 22 lutego 1994, Muzeum Archeologiczne); Rola średniowiecznego sanktuarium w Polsce (Warszawa, 24-25 października 1995, sesja pt. Duchowość polskiego średniowiecza zorganizowana przez Katedrę Historii Kościoła Epoki Średniowiecza na Wydziale Kościelnych Nauk Historycznych i Społecznych Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie; zob. *Saeculum Christianum: Pismo Historyczno-Społeczne* 3, 1996, nr 1, s. 249); Działalność Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk u progu XXI w. (Płock, 6 września 2002); Konfederacja barska w Poznaniu w świetle kronik staropolskich (Poznań, 22 czerwca 2008, Muzeum Narodowe w Poznaniu i Biblioteka Kórnicka PAN); O burmistrzowej kościańskiej Barbarze, która do Rzymu pielgrzymowała (Kościan, 12 kwietnia 2011); Wielkopolscy powstańcy styczniowi oskarżeni o zdradę stanu (Poznań, Pałac Działyńskich, 18 stycznia 2013); O Heliodorze Świącickim z okazji 160. rocznicy jego urodzin (Poznań, 16 listopada 2014, w kościele Wszystkich Świętych w Poznaniu).

Grażyna Rutkowska (Poznań)

Bibliografia publikacji Jacka Wiesiołowskiego

zestawił
Antoni Gąsiorowski
przy współpracy
Grażyny Rutkowskiej*

Jack Wiesiołowski najpewniej nie prowadził wykazu swoich publikacji naukowych. Częstkowe wykazy, składane np. jako załączniki do wniosku habilitacyjnego (1980) czy profesorskiego (1991), chyba zestawiał *ad hoc*, często zapewne z pamięci. Te dwa ostatnie wykazy (przechowywane przez podpisanego) były pomocne w opracowaniu niniejszego zestawienia. Podstawowym jego źródłem są jednak bibliografie: corocznie wydawana przez Instytut Historii PAN Bibliografia historii polskiej, spisy treści niektórych czasopism (StZr, KMP), zestawienia elektroniczne. W bazach online Biblioteki Narodowej sprawdzone zostały: Bibliografia zawartości czasopism z lat 1996-2015, artykuły z gazet i tygodników polskich z lat 1996-2004 oraz bazy danych z gazet i tygodników z lat 1996-2004 (szczegółowe wykazy gazet, tygodników, czasopism zob. <http://www.bn.org.pl/katalogi-i-bibliografie>). Korzystaliśmy także z informacji współpracowników Jacka Wiesiołowskiego (za pomoc dziękujemy Pani dr Iwonie Błaszczuk z Poznania). Skala aktywności Jacka Wiesiołowskiego na niwie popularyzacji historii Poznania i różnorodność form owej aktywności sprawiają, że zapewne w niniejszych zestawieniach nie zdołaliśmy odnotować wszystkich jej przejawów.

Trudny do pełnego ustalenia był autorski udział Wiesiołowskiego w redagowanej przezeń od 1990 r. Kronice Miasta Poznania. Obok wielu dużych artykułów podpisanych, jego dziełem są liczne teksty, najczęściej drobne, niesygnowane autorsko. Tylko niektóre z nich są oznaczane skrótem: [Red.]. Pomocy przy identyfikacji ich autorstwa zechciała nam udzielić Pani mgr Dorota Książkiewicz-Bartkowiak, była wieloletnia sekretarz redakcji Kroniki. Teksty niepodpisane oznaczamy w Bibliografii gwiazdką (*). Bez wątplenia pióra Redaktora są też otwierające każdy zeszyt KMP niepodpisane wstępy pt. Od redakcji – najpierw w większości zeszytów (poczynając od numeru 1-2 z roku 1991), a potem w tych, w których jest on wskazany jako redaktor prowadzący (to pojęcie pojawiło się na kartach tytułowych KMP od numeru 1993/1-2). Wiesiołowski był redaktorem prowadzącym następujące tomy (zeszyty) KMP: 1993/1-2, 1994/3-4, 1995/2, 3, 1996/1, 1997/1, 2, 4, 1998/1, 1999/1, 2, 3, 2000/1, 2001/1, 3, 2002/2, 3, 2003/1, 3, 2004/2, 4, 2005/1, 3, 2006/3, 2007/1, 3, 4, 2008/3, 4, 2009/1, 4, 2010/4, 2011/2, 2012/4, wreszcie 2013/4 (łącznie 35 woluminów,

* Grażyna Rutkowska w znacznej mierze uczestniczyła w kwerendach; jej autorstwa jest też akapit Wstępu poświęcony wypowiedziom Jacka Wiesiołowskiego dla Gazety Wyborczej.

w tym 6 we współredaktorstwie). Tych odredakcyjnych wstępów (liczących zazwyczaj 1-2 strony druku) nie umieszczamy w Bibliografii. Pomijamy też zawarte w wielu artykułach innych autorów KMP krótkie „redakcyjne”, niepodpisane wprowadzenia, komentarze czy posłowania, z reguły pisane przez Wiesiołowskiego.

Bibliografia pomija też liczne, najczęściej zwięzłe (zazwyczaj telefoniczne), wypowiedzi Jacka Wiesiołowskiego dla poznańskiej Gazety Wyborczej na temat wydarzeń w Poznaniu i z Poznaniem związanych (zob. <http://www.archiwum.wyborcza.pl>). Warte są one zebrania i publikacji.

Tytułowe pojęcie „bibliografia publikacji” traktujemy szeroko. Obok publikacji *sensu stricto*, wydanych drukiem, czy w postaci wywiadów, włączamy do niej także *opera* typu konsultacja serialu telewizyjnego (2004), czy opublikowane w tymże roku, a funkcjonujące do dziś, przedstawienie historii Poznania na wystawie w poznańskim kościele, odczytywane przez lektora, wreszcie uchwycone przez nas a zachowane w internecie wystąpienie publiczne, zachowujące nie tylko tekst, ale także głos Autora.

W „Bibliografii prac” załączonej do wniosku o profesurę (1991) Wiesiołowski wśród „prac oddanych do druku” umieścił pozycję pt. Rycerstwo i zakony rycerskie – lektury i opowieści, oddaną do druku w SprPTPN WNoSz. Podobnie pozycję pt. Społeczno-kościelne struktury miast polskich, „w tomie studiów pod red. M. Dembińskiej”. Nie zdołaliśmy znaleźć takich publikacji.

Skróty:

GWybPń – Gazeta Wyborcza, Poznań

IKS – IKS. Poznański Informator Kulturalny, Sportowy i Turystyczny

KMP – Kronika Miasta Poznania

KwHKM – Kwartalnik Historii Kultury Materialnej

KwHs – Kwartalnik Historyczny

PamBKórń – Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej

PSB – Polski słownik biograficzny

PTPN – Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk

RoczHs – Roczniki Historyczne

SprPTPN – Sprawozdania PTPN: WHiNS – Wydział Historii i Nauk Społecznych;

WNoSzt – Wydział Nauk o Sztuce

StŻr – Studia Źródłoznawcze

Rec. – Recenzja, Red. – Redakcja, Wyd. – Wydanie, Zap. – Zapiska krytyczna

* – teksty przez Autora niepodpisane

1960

1. Trzej pierwsi Piastowie w polskiej historiografii średniowiecznej XII-XIV w., Studencki Przegląd Historyczny 1960, nr 1, s. 10-31 [wyd. *Zrzeszenie Studentów Polskich. Komitet Koordynacyjny Studenckich Kół Historycznych. Rada Redakcyjna: Rafał Łąkowski (redaktor), Janusz Rolicki (sekretarz), Jacek*

Wiesiołowski. Mała poligrafia (powielacz). Ukazały się dwa zeszyty: pierwszy w nakładzie 400, drugi – 500 egz.].

2. Ruch husycki w Czechach i w Polsce Ewy Małczyńskiej – postulaty i realizacja, *Studencki Przegląd Historyczny* 1960, nr 2, s. 70-74.

1964

3. Sędziwój z Czechła (1410-1476). Studium z dziejów kultury umysłowej, *StŻr* 9, 1964, s. 75-104.
4. Rec.: S. Bełch, Paweł Włodkowic jako historyk i jego wpływ na Długosza, *Teki Historyczne* 10, 1959, s. 75-101 – *StŻr* 9, 1964, s. 174-175.
5. Zap.: Inwentarz rękopisów Biblioteki Kórnickiej, z. 2, Poznań 1963 – *StŻr* 9, 1964, s. 211-212.
6. Zap.: B. Kocowski, Katalog inkunabułów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu, cz. 1-2, Wrocław 1959-1962 – *StŻr* 9, 1964, s. 212.
7. Zap.: Inkunabuły Biblioteki Jagiellońskiej, opr. A. Lewicka-Kamińska, Kraków 1962 – *StŻr* 9, 1964, s. 212.
8. Zap.: Biblioteka Polskiej Akademii Nauk w Krakowie. Katalog rękopisów, sygnatury 1811-2148, opr. Z. Jabłoński i A. Preissner, Wrocław 1962 – *StŻr* 9, 1964, s. 213.
9. Zap.: *Mittelalterliche Buchmalerei in Sammlungen volksdemokratischer Länder mit einer Einführung von Georg Reimann und Horst Büttner*, Leipzig 1961 – *StŻr* 9, 1964, s. 216.

1965

10. Urząd konserwatora Uniwersytetu Krakowskiego około 1442 roku, w: *Munera Posnaniensia. Księga pamiątkowa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu dla uczczenia 600-lecia założenia Uniwersytetu Jagiellońskiego*, red. G. Labuda, Poznań 1965, s. 157-172.
11. (współpraca: Maria Olszewska): Indeks osób, miejscowości i rzeczy do drugiego zeszytu Inwentarza rękopisów Biblioteki Kórnickiej, PAN Biblioteka Kórnicka, Poznań 1965, ss. 72.
12. Rec.: *Listy filologické, Nakladatelství Československé akademie věd, Praha*, 82-86, 1959-1963 – *StŻr* 10, 1965, s. 155-156.
13. Rec.: A. Vidmanová-Schmidtová, *Burleovy Životy starých filosofů a jejich české překlady, Rozpravy Československé akademie věd, Rada společenských věd* 72, 1962, z. 7, s. 1-114 – *StŻr* 10, 1965, s. 171-172.
14. Rec.: Cz. Ochałówna, *Bitwa grunwaldzka w poezji polsko-łacińskiej XV wieku, Małopolskie Studia Historyczne* 8/9, 1960, s. 81-106 – *StŻr* 10, 1965, s. 173-175.

1966

15. Najstarszy tekst przywileju nieszawskiego dla Wielkopolski, *Czasopismo Prawno-Historyczne* 18, 1966, z. 1, s. 81-89.
16. Rec.: A. Vetulani, *Średniowieczne rękopisy płockiej biblioteki katedralnej, Roczniki Biblioteczne* 7, 1963, z. 3-4, s. 313-440 – *StŻr* 11, 1966, s. 152-154.

17. Rec.: Katalog rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, t. I, opr. H. Kozerska i W. Stummer, Warszawa 1963 – StŻr 11, 1966, s. 154-155.
18. Zap.: E. Tröger, Handschriften aus der Bibliotheca Corvina in den Bibliotheken der Deutschen Demokratischen Republik, Zentralblatt für Bibliothekswesen 78, 1964, z. 3, s. 152-159 – StŻr11, 1966, s. 205.
19. Zap.: Przewodnik po Bibliotece Jagiellońskiej, opr. I. Bar, Kraków 1964 – StŻr 11, 1966, s. 206.
20. Zap.: Inwentarz rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej, nr 6601-7000, cz. 1-2, opr. A. Jałbrzykowska, J. Zathay, Kraków 1962-1963 – StŻr 11, 1966, s. 206-207.
21. Zap.: Biblioteka Narodowa. Katalog rękopisów, t. VI, red. B.S. Kupść, Warszawa 1964 – StŻr 11, 1966, s. 207.
22. Zap.: H. Friedberg, Polonica XVI w. w Bibliotece Jagiellońskiej (Stan prac nad katalogiem), Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej, Kraków, 14, 1962, nr 2 – StŻr 11, 1966, s. 207.
23. Zap.: Indeks do Inwentarza rękopisów Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu, t. I-II, opr. J. Turska [i in.], Wrocław 1962 – StŻr 11, 1966, s. 207-208.
24. Zap.: E. Triller, Katalog inkunabułów Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, kontynuacja katalogu Alodii Kaweckiej-Gryczowej, Ze Skarbca Kultury 15, 1963 – StŻr 11, 1966, s. 208.
25. Zap.: I. Zarębski, Banderia Prutenorum Jana Długosza. Uwagi w sprawie proveniencji, Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej, Kraków, 14, 1962, nr 2, s. 5-11 – StŻr 11 1966, s. 208.
26. Zap.: A. Güntherová, J. Misianik, Illuminierte Handschriften aus der Slowakei, Praha 1962 – StŻr 11, 1966, s. 209.
27. Zap.: S. Wojciechowski, O zaginionej księdze oficjała lubelskiego z XV wieku, Dodatek do Biuletynu Biblioteki Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie 10, 1962, nr 2, s. 31 – StŻr 11, 1966, s. 209.
28. Zap.: K. Górski, Ostatnie słowo Pawła Włodkowica o Zakonie krzyżackim z roku 1432, Zapiski Historyczne 29, 1964, z. 2, s. 152-170 – StŻr 11, 1966, s. 215-216.
29. Zap.: S.M. Kuczyński, Miechowita jako historyk, Studia i Materiały z Dziejów Nauki Polskiej, Seria A, 7, 1963, s. 3-45 – StŻr 11, 1966, s. 216-217.

1967

30. Kolekcje historyczne w Polsce średniowiecznej XIV-XV wieku, PAN Biblioteka Kórnicka, Wrocław 1967, ss. 186.
31. Kultura Polski prowincjonalnej u schyłku średniowiecza, Znak 19, 1967, nr 7/8, s. 985-1006.
32. Rec.: W. Szelińska, Biblioteki profesorów uniwersytetu krakowskiego w XV i początkach XVI wieku, Wrocław 1966 – StŻr 12, 1967, s. 199-200.
33. Zap.: A. Świerk, Średniowieczna biblioteka klasztoru kanoników regularnych św. Augustyna w Żaganii, Wrocław 1965 – StŻr 12, 1967, s. 233.

1968

34. Inkunabuły Biblioteki Kórnickiej, cz. 1, Katalog, PamBKórń 9/10, 1968, s. 283-344.
35. Rec. (oraz Jan Andrzej Spieź): Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne 4-13, 1962-1967 – StŻr 13, 1968, s. 168-171.
36. Rec.: I. Hlaváček, Středověké soupisy knih a hnihovent v českých zemích. Příspěvek ke kulturním dějinám českým, Acta Universitatis Carolinae, Philosophica et historica, Monographia XI – 1965, Praha 1966 – StŻr 13, 1968, s. 176-177.

1969

37. Prace i projekty Pawła Włodkowica – Konstancja, zimą 1415 i 1416 roku, Roczniki 35, 1969, s. 93-123.
38. Rec.: B. Miodońska, Iluminacje krakowskich rękopisów z I połowy XV w. w Archiwum Kapituły Metropolitalnej na Wawelu, Kraków 1967 – StŻr 14, 1969, s. 224-225.
39. Zap.: A. Preissner, Życie i działalność bibliofilska Edmunda Majkowskiego (1892-1951), Rocznik Biblioteki Polskiej Akademii Nauk w Krakowie 12, 1966, s. 126-159 – StŻr 14, 1969, s. 242.
40. Zap.: Biblioteka Polskiej Akademii Nauk w Krakowie. Katalog rękopisów, sygnatury 2299-2630 – StŻr 14, 1969, s. 240-241.
41. Zap.: E. Szandarowska, Tajemnicza oficyna drukarska XV wieku, Rocznik Biblioteki Narodowej 3, 1967, s. 321-346 – StŻr 14, 1969, s. 252.
42. Zap.: Inwentarz rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej, nr 7001-8000, cz. 1-3, opr. A. Jałbrzykowska [i in.], Kraków 1966-1967 – StŻr 14, 1969, s. 241.
43. Zap.: J. Sawicki, Materiały do studiów nad onomastyką śląską, w: Studia z Dziejów Osadnictwa 4, 1966, s. 86-113 – StŻr 14, 1969, s. 259.
44. Zap.: K. Stefanicka, Dwóch Józefów Dzierzkowskich w historii Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Ze Skarbcza Kultury 19, 1967, s. 62-106 – StŻr 14, 1969, s. 242.
45. Zap.: Medieval miniatures from the department of manuscripts (formerly the “Library of Burgundy”) of the Royal Library of Belgium, Commentaries by L.M.J. Delaissé, [London] 1965 – StŻr 14, 1969, s. 255.

1970

46. Kim był Słota autor wiersza o chlebowym stole, w: Europa – Słowiańszczyzna – Polska. Studia ku uczczeniu profesora Kazimierza Tymienieckiego, Poznań 1970, s. 483-499.
47. Uwagi o katalogowaniu miscellaneów staropolskich, w: Materiały biblioteczne, Wrocław 1970, s. 267-278.

1971

48. (oraz Michał Muszyński i Ryszard Marciniak): Katalog rękopisów staropolskich Biblioteki Kórnickiej XVI-XVIII w., t. 1, Wrocław 1971, ss. XII, 604.

49. Zakony żebracze w średniowiecznych miastach wielkopolskich, SprPTPN 88, 1971, Poznań 1974, s. 271-273.
50. Rec.: L. Ehrlich, Pisma wybrane Pawła Włodkowica, t. I-III, Warszawa 1966-1969 – StŻr 15, 1971, s. 217-218.
51. Zap.: A.F. Grabski, Wiersze okolicznościowe o kłęsce warneńskiej. Z dziejów okolicznościowej poezji politycznej w Polsce XV w., Prace Polonistyczne, Łódź 23, 1967, s. 26-54 – StŻr 15, 1971, s. 259-260.

1972

52. Archiwalia w zasobach bibliotecznych, w: Materiały sesji Archiwa warsztatem pracy historyka, cz. 2, Toruń 1972, s. 75-80.
53. Słownik pracowników książki polskiej, Warszawa 1972, hasła: Andrzej prepozyt trzemeszneński, Jaśko z Czechła, Kieki Mikołaj, Maciej z Krakowa, Maciej z Pyzdr, Michał z Kleparza, Piotr z Zawichostu, Sędziwój z Czechła, Złotkowski Jan.

1973

54. (oraz Ryszard Marciniak): Zbiór rękopisów Biblioteki Kórnickiej jako warsztat pracy naukowej dawniej i dziś, Biuletyn Archiwum PAN 16, 1973, s. 5-21.
55. Ambroży Pampowski starosta koniński, Rocznik Wielkopolski Wschodniej 1, 1973, s. 13-42.
56. Dar książkowy Łukasza Dajewskiego dla kolegiaty Marii Magdaleny w Poznaniu – 1740 r., PamBKórń 11, 1973, s. 81-97.
57. Rec.: A. Gąsiorowski, Urzędnicy zarządu lokalnego w późnośredniowiecznej Wielkopolsce, Poznań 1970 – RocznHs 39, 1973, s. 149-154.
58. Rec.: Ziemia Kujawska, t. 1-3, 1963-1971 – Rocznik Wielkopolski Wschodniej 1, 1973, s. 217-223.

1974

59. Opis miasta Konina z roku 1557, Rocznik Wielkopolski Wschodniej 2, 1974, s. 235-243.
60. *[Bibliografie, a także katalog Biblioteki Narodowej i NUKAT notują w zbiorach Biblioteki Narodowej pozycję Jacka Wiesiołowskiego pt. Książka w późnośredniowiecznym Poznaniu, [Warszawa] 1974, ss. 26. Biblioteka wyjaśniła nam, że to maszynopis. Jest to zapewne tekst referatu, wygłoszonego w maju 1974 r. na sesji pt. Dawna książka i kultura, por. Materiały międzynarodowej sesji naukowej z okazji pięćsetlecia sztuki drukarskiej w Polsce, red. S. Grzeszczuk, A. Kawecka-Gryczowa, Wrocław 1975, gdzie na s. 336 informacja o wygłoszeniu przezeń komunikatu pt. Książka i księgozbiory w XV-wiecznym Poznaniu. Studium z zakresu roli książki i czytelnictwa. Zob. też niżej, poz. 66 (streszczenie) i 76 (artykuł) oparte zapewne na tym referacie].*

1975

61. Dominikanie w miastach wielkopolskich w okresie średniowiecza, w: *Studia nad historią dominikanów w Polsce 1222-1972*, red. J. Kłoczowski, t. 1, s. 195-269.
62. Wielkopolska wschodnia w historiografii Polski Ludowej, w: *Wkład nauk społecznych do badań nad Wielkopolską Wschodnią w okresie Polski Ludowej: Historia, Rocznik Wielkopolski Wschodniej 3*, 1975, s. 276-286.
63. Z zagadnień awansu społecznego w Polsce Jagiellońskiej (Ambroży Pampowski), *SprPTPN 89*, 1972, Poznań 1975, s. 84-85.
64. Ze studiów nad kancelarią Władysława Jagiełły [Jadwiga Krzyżaniakowa, Kancelaria królewska Władysława Jagiełły. Studium z dziejów kultury politycznej Polski w XV wieku, cz. I, Poznań 1972; Też: Kancelaria królewska Władysława Jagiełły jako ośrodek kultury historycznej, *Studia Źródłoznawcze 18* (1973), s. 69-96], *RoczHs 41*, 1975, s. 147-152.

1976

65. Ambroży Pampowski – starosta Jagiellonów. Z dziejów awansu społecznego na przełomie średniowiecza i odrodzenia, PAN Biblioteka Kórnicka, Wrocław 1976, ss. 200.
66. Ludzie książki w późnośredniowiecznym Poznaniu, *SprPTPN, WNoSzt 94*, 1976, Poznań 1978, s. 21-22 [zob. też wyżej, pozycja nr 60].
67. Oświata i kultura na pograniczu wielkopolsko-kujawskim u schyłku wieków średnich, *RoczHs 42*, 1976, s. 115-137.
68. Mikołaj z Czechła h. Korab (ok. 1420-1464) licencjat dekretów, wikariusz i oficjał gnieźnieński, *PSB 21*, 1976, s. 109-110.
69. Rec.: Polonica w średniowiecznych rękopisach bibliotek niemieckich [...], opr. Z. Włodek, Wrocław 1974 – *StŻr 21*, 1976, s. 166-167.

1977

70. (oraz Ryszard Marciniak): Rękopisy Biblioteki Kórnickiej warsztatem pracy naukowej (1826-1976), *PamBKórń 13*, 1977, s. 19-54.
71. Klasztory średniowiecznego Poznania, w: *Początki i rozwój Starego Miasta w Poznaniu w świetle badań archeologicznych i urbanistyczno-architektonicznych*, red. W. Błaszczyk, Warszawa 1977, s. 405-419 [wydane także 1973 w formie tzw. *małej poligrafii*].
72. Studenci poznańscy w XIV i XV wieku, *SprPTPN 93* za rok 1975 – WHiNS, Poznań 1977, s. 70-72.

1978

73. Oświata i kultura na ziemi mogileńskiej w XV i na początku XVI wieku, w: *Studia z dziejów ziemi mogileńskiej*, red. Cz. Łuczak, Poznań 1978, s. 137-164.
74. Pozycja społeczna artysty w polskim mieście średniowiecznym, w: *Sztuka i ideologia XV wieku*, red. P. Skubiszewski, Warszawa 1978, s. 67-78.

75. Pozycja społeczna rzemiosł artystycznych w średniowiecznym Poznaniu, SprPTPN, WNoSzt 94, 1976, Poznań 1978, s. 23-28.
76. Społeczeństwo a książka w późnośredniowiecznym mieście polskim. Poznań i jego osiedla przedmiejskie w XV i na początku XVI wieku, StŻr 23, 1978, s. 65-81 [zob. też wyżej, pozycja nr 60].

1979

77. Z kórnickiego kodeksu Corpus Cricianus. Przyczynki do dziejów poezji polsko-łacińskiej, PamBKórń 15, 1979, s. 239-259.

1980

78. Pampowski Ambroży h. Poronia (ok. 1444-1510), wojewoda sieradzki, starosta generalny wielkopolski, potem malborski, PSB 25, 1980, s. 105-107.
79. Sieć miejska w Wielkopolsce w XIII-XVI wieku. Przestrzeń i społeczeństwo, KwHKM 28, 1980, s. 385-399.
80. Szlachta w mieście. Przemieszczenia i migracje szlachty między wsią a miastem w Polsce XV wieku, Studia i Materiały do Dziejów Wielkopolski i Pomorza 14, 1980, z. 1, s. 47-75.
81. Sprawozdanie: Sympozjum poświęcone problemowi sieci miejskiej na ziemiach polskich w XIII-XVIII wieku, KwHKM 28, 1980, s. 325-328 [*tekst niepodpisany – o autorstwie informuje indeks autorów rocznika 28*].
82. Zap.: Katalog rękopisów Biblioteki Gdańskiej Polskiej Akademii Nauk. Sygnatury MS 5000 – MS 5411, opr. H. Dzienis [i in.], Wrocław 1978 – StŻr 25, 1980, s. 251-252.
83. Zap.: Krytyczna edycja traktatu „De indulgentiis” Stanisława ze Skalbmierza, wyd. S. Wielgus, Acta Mediaevalia 3, 1978, s. 5-39 – StŻr 25, 1980, s. 258.
84. Zap.: Anonimowe teksty z autografu Jana z Kęt (BJ 2372), wyd. S. Wielgus, Acta Mediaevalia 3, 1978, s. 41-69 – StŻr 25, 1980, s. 259.
85. Zap.: A. Gąsiorowski, Formularz dokumentów traktatów polsko-krzyżackich z XIV i XV wieku, Archeion 66, 1978, s. 171-184 – StŻr 25, 1980, s. 264.
86. Zap.: Statuty cechów konińskich z XVI-XVIII wieku, opr. W. Maisel, Rocznik Koniński 6, 1978, s. 151-194 – StŻr 25, 1980, s. 265.
87. Zap.: Zeznania świadków w sprawie ducha Konstantego Lubrańskiego, ukazującego się w XVIII wieku w Gosławicach koło Konina, wyd. W. Maisel, Rocznik Koniński 6, 1980, s. 195-208 – StŻr 25, 1980, s. 264-265.
88. Zap.: J. Łojko, Idea fundacji kościoła w Gosławicach a dyplomacja polska na początku XV wieku, Rocznik Koniński 6, 1978, s. 9-24 – StŻr 25, 1980, s. 265-266.

1981

89. Le réseau urbain en Grande-Pologne aux XIIIe – XVIe siècles. L'espace et la société, Acta Poloniae Historica 43, 1981, s. 5-29.
90. Piotr z Bnina (zm. 1494), sekretarz królewski, biskup wrocławski, PSB 26, 1981, s. 386-387.

91. Wielkopolski słownik biograficzny, Warszawa 1981 i reedycja 1983, hasła: Andrzej prepozyt trzemeszeński, Boryszewski Andrzej Róza, Drzążyński Andrzej, Drzewicki Maciej, Hesken Mikołaj z Kościana, Jan (Jaško) z Czechła, Kicki Mikołaj, Kotwicz Mikołaj, Łukowski Jan, Mikołaj ze Szkudły, Oleśnicki Zbigniew arcybiskup, Ostroróg Jan, Pampowski Ambroży, Piotr z Chomiąży, Sędziwój z Czechła, Szamotulski Andrzej, Złotkowski Jan.
92. Sprawozdanie: Hierarchia ekonomiczna a hierarchia społeczna XII-XVIII w. Prato 18-21 IV 1980, KwHs 88, 1981, s. 584-586.
93. Sprawozdanie: Symposium sur le „Réseau urbain en territoire polonais 1200-1650”, Acta Poloniae Historica 43, 1981, s. 303-304.
94. Zap.: S. Bylina, Czeska myśl reformatorska drugiej połowy XIV wieku i jej echa na Śląsku, Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego 21, 1978, nr 3/4 [83/84], s. 63-83 – StŻr 26, 1981, s. 247.
95. Zap.: F. Kiryk, Początki miast w rejonie środkowego biegu Wisłoka (Frysztak, Wielopole Skrzyńskie, Strzyżów, Czudec i Niebylec), Rocznik Województwa Rzeszowskiego 9, 1978, s. 101-123 – StŻr 26, 1981, s. 254.

1982

96. Socjotopografia późnośredniowiecznego Poznania, PTPN, Prace Komisji Historycznej, t. 36, Warszawa 1982, ss. 284; i reedycja, Poznań 1997, ss. 284 [z *Przedmową do wydania drugiego*, s. 1-2].
97. Marcin Poniecki – awanturnik i poeta późnośredniowieczny, Rocznik Leszczyński 6, 1982, s. 29-98.
98. Mieszkańcy Kłodawy w początku XVI wieku, Rocznik Koniński 10, 1982, s. 193-214.

1983

99. (oraz Ryszard Marciniak): Inwentarz rękopisów Biblioteki Kórnickiej, z. 4, sygn. 11008-12000, PAN Biblioteka Kórnicka, Poznań 1983, ss. 247.
100. Problemy społeczne klienteli bernardynów poznańskich na przełomie XV/XVI wieku, w: Franciszkanie w Polsce średniowiecznej, red. J. Kłoczowski, cz. I, [Lublin 1983], s. 337-367.
101. Poniecki Marcin Ściborzyc, później Ścibor, h. Ostoja (zm. 1497/8), dworzanin królewski, awanturnik, poeta, PSB 27, 1983, s. 491-493.
102. Rec.: L'erotisme au Moyen Âge. Études présentées au Troisième Colloque de l'Institut d'Études Médiévales. Ouvrage publié sous la direction de Bruno Roy, Montréal 1977 – StŻr 27, 1983, s. 221-222.
103. Zap.: Stara proza bułgarska, przełożyła T. Dąbek-Wirgowa, Literatura na świecie, nr 116, 1980, s. 66-103; Z piśmiennictwa starosłowiańskiego, przełożył A. Naumow, ibidem, s. 105-117 – StŻr 27, 1983, s. 250-251.
104. Zap.: 500-lecie Grzegorza z Sanoka. Materiały z sesji popularnonaukowej w Lublinie 28-29 I 1977 r., Lublin 1979 – StŻr 27, 1983, s. 256.
105. Zap.: W. Wydra, Nieznane utwory Władysława z Gielniowa, Slavia Occidentalis 35, 1978, s. 95-107; W. Wydra, W.R. Rzepka, Pieśni Władysława z Gielniowa

- nowo odnalezione, *Studia Polonistyczne* 6, 1978, s. 167-191; W. Wydra, „Oratio de beata Brigitta” – jeszcze jeden nieznanuty utwór Władysława z Gielniowa, *Eos* 67, 1979, s. 137-141 – *StŻr* 27, 1983, s. 256-257.
106. Zap.: W. Wydra, W.R. Rzepka, *Teksty polskie z pierwszej połowy XVI wieku* (z rękopisu nr 19/R biblioteki Prowincji OO. Bernardynów w Krakowie), *Slavia Occidentalis* 35, 1978, s. 113-130; 36, 1979, s. 131-154; 37, 1980, s. 127-138 – *StŻr* 27, 1983, s. 257-258.
107. Zap.: *Księga przyjęć do prawa miejskiego w Bochni 1531-1656*, wyd. F. Kiryk, Wrocław 1979 – *StŻr* 27, 1983, s. 260.

1984

108. *Stratyfikacja mieszczaństwa polskiego w późnym średniowieczu*, w: *Struktura feudalni społeczności na území Československa a Polska do přelomu 15. a 16. století*, red. J. Čierny, F. Hejl, A. Verbík, Praha 1984, s. 277-319.
109. *The Nobility in Town. Movements and Migration of the Nobility between the Village and Town in Poland during the 15th Century*, w: *The Polish Nobility in the Middle Ages*, ed. A. Gąsiorowski, Wrocław 1984, s. 255-296.
110. *Polskie dziejopisarstwo mieszczańskie w późnym średniowieczu*, w: *Mente et litteris. O kulturze i społeczeństwie wieków średnich [Księga pamiątkowa Brygidy Kürbis]*, Poznań 1984, s. 281-298.
111. Rec.: *Katalog rękopisów średniowiecznych. Catalogus codicum manuscriptorum medii aevi latinorum qui in Bibliotheca Jagellonica Cracoviae asservantur*, t. 1-2, *Wratislaviae* 1980-1982 – *Przegląd Biblioteczny* 52, 1984, z. 2, s. 223-231.

1985

112. (oraz Michał Muszyński i Ryszard Marciniak): *Katalog rękopisów staropolskich Biblioteki Kórnickiej XVI-XVIII w.*, t. 2, Wrocław 1985, ss. X + 608.
113. *Fundacje paulińskie XIV i XV wieku na tle ruchu fundacyjnego klasztorów w Polsce*, *Studia Claromontana* 6, 1985, s. 145-159.
114. *Miasto w przestrzeni społecznej późnego średniowiecza*, w: *Spółczeństwo Polski średniowiecznej* 3, 1985, s. 305-386.
115. *Przeclaw Słota z Gosławic (ok. 1375-1419) burgrabia poznański, poeta*, *PSB* 28, 1985, s. 680.

1986

116. (oraz Henryk Samsonowicz): *Spółczeństwo polskie u progu czasów nowożytnych*, w: *Pamiętnik XIII Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich*. Poznań 6-9 września 1984, cz. 1, Wrocław 1986, s. 109-118.
117. *Próba odtworzenia przeszłości Inowrocławia [Dzieje Inowrocławia, red. M. Biskup, t. 1 (do 1919 r.), Warszawa 1978]*, *Ziemia Kujawska* 8, 1986, s. 349-359.
118. *Wyd.: Rejestr dochodów i rozchodów starostwa inowrocławskiego z 1510/1511 r.*, *Ziemia Kujawska* 8, 1986, s. 261-312.

119. Rec.: W. Dworzaczek, Hetman Jan Tarnowski. Z dziejów możnowładztwa małopolskiego, Warszawa 1985 – KwHs 93, 1986, nr 2, s. 492-496.

1987

120. Gli amici e i mecenati di Callimaco in Polonia, w: Callimaco. Esperiente poeta e politico del '400, Convegno internazionale di studi (San Gimignano 18-20 ottobre 1985), red. G.C. Garfagnini, Firenze 1987, s. 91-104.
121. Elementa ad fontium editiones LXX: Index personarum quae in voluminibus I – XXIX continentur, ediderunt: Wanda de Andreis Wyhowska, Carolina Lanckorońska, Lucianus Olech, Hyacinthus Wiesiołowski, Romae 1987, ss. VIII, 168.

1988

122. Życie codzienne ludności. Kultura materialna; Kultura i społeczeństwo w późnym średniowieczu, w: Dzieje Poznania do roku 1793, red. J. Topolski, Warszawa 1988, Dzieje Poznania, t. 1, Rozdziały XII i XIII, s. 285-309, 310-369.
123. Biblioteka Kórnicka, w: Zbiory rękopisów w bibliotekach i muzeach w Polsce, Warszawa 1988 [wyd. 2, 2003, wyd. 3, 2014], s. 70-81.
124. Z korespondencji prywatnej pierwszej połowy XV wieku, Odrodzenie i Reformacja w Polsce 33, 1988, s. 223-238.
125. [głos w dyskusji], w: Pamiętnik XIII Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich. Poznań 6-9 września 1984, cz. 2, Wrocław 1988, s. 48-49.

1990

126. (oraz Dariusz Główka, Andrzej Janeczek, Andrzej Pośpiech i Henryk Samsownik): Structures de la propriété agricole et tendances aux changements en Pologne aux XV-XVIII siècles. Travaux en cours, w: Structures and Dynamics of Agricultural Exploitations: Ownership, Occupation, Investment, Credit, Markets. Session B-2. Proceedings, Tenth International Economic History Congress, August 1990, Leuven 1990, s. 86-92.
127. Episkopat polski XV w. jako grupa społeczna, w: Społeczeństwo Polski średniowiecznej 4, 1990, s. 236-295.
128. Funkcje centralne Poznania a problem regionalizmu wielkopolskiego w późnym średniowieczu, w: Państwo, naród, stany w świadomości wieków średnich. Pamięci Benedykta Zientary 1929 [recte: 1928] – 1983, red. A. Gieysztor, S. Gawlas, Warszawa 1990, s. 195-214.
129. Il clero nel basso Medioevo: reclutamento, formazione, stratificazione, w: L'Église et le peuple chrétien dans les pays de l'Europe du Centre-est et du Nord (XIVe-XVe siècles). Actes du colloque de Rome (27-29 janvier 1986), Rome 1990, s. 125-140.
130. Stratification of Polish townpeople in the late Middle Ages, Quaestiones Mediaevi 4, 1990, s. 117-148.

1991

131. Inicjatywy wydawnicze w kręgu Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk, w: *Informationes* 5, 1991, s. 51-61.
132. Pieśni i podania o Ludgardzie. Z dziejów literatury okolicznościowej, w: *Kultura średniowieczna i staropolska. Studia ofiarowane Aleksandrowi Gieysztorowi w pięćdziesięciolecie pracy naukowej*, Warszawa 1991, s. 491-502.
133. Rodzina Benedykta Sternberga z Poznania, *RoczHs* 57, 1991, s. 117-146.
134. Ruczel Mikołaj (ok. 1443-1519), burmistrz kościański i poznański, *PSB* 32, 1991, s. 593-594.
135. Ruczel Mikołaj (ok. 1472-1526), pisarz miejski poznański, kanonik kolegiaty Św. Marii Magdaleny, kronikarz, *PSB* 32, 1991, s. 594-595.

1992

136. Biedni, bogaci, przeciętni. Stratyfikacja społeczeństwa polskiego w końcu XV w., w: *Biedni i bogaci. Studia z dziejów społeczeństwa i kultury ofiarowane Bronisławowi Geremkowi w sześćdziesiątą rocznicę urodzin*, Warszawa 1992, s. 145-153.
137. Funkcje placów miejskich w późnośredniowiecznej aglomeracji poznańskiej, *KwHKM* 40, 1992 nr 3, s. 325-332.
138. Rozwarstwienie ludności wiejskiej w świetle zeznań świadków w konsystorzach gnieźnieńskim w trzeciej ćwierci XV wieku, w: *Spółeczeństwo Polski średniowiecznej* 5, 1992 [*Księga pamiątkowa Stanisława Trawkowskiego*], s. 277-297.
139. Tristan, Hamlet et consortes, *Biuletyn Polskiego Towarzystwa Heraldycznego* 8, grudzień 1992, s. 1-11.
140. *Z historii poznańskiego sanktuarium Bożego Ciała, *KMP* 1992, nr 3/4, s. 17-26 [*autorstwo określone w spisie treści*].
141. (oraz Anna Pawlacyk i Wanda Karkucińska): *Księga cudów poznańskiego kościoła Bożego Ciała (1493-1604)*, *KMP* 1992, nr 3/4, s. 59-127.
142. Funkcjonowanie poznańskiego kultu pątniczego w kościele Bożego Ciała (kon. XV – pocz. XVII wieku), *KMP* 1992, nr 3/4, s. 128-159.

1993

143. Hołub z Bordeaux herbu Wczele, *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego Nowa Seria* 1, 1993, s. 13-23.
144. Romans rycerski w kulturze społeczeństwa późnośredniowiecznej Polski, w: *Literatura i kultura późnego średniowiecza w Polsce*, red. T. Michałowska, Warszawa 1993, s. 153-159.
145. Poznańska próba walki z hazardem w połowie XV wieku, *KMP* 1993, nr 1/2, s. 54-59.
146. Zabójstwo księżnej Ludgardy w 1283 roku, *KMP* 1993, nr 1/2, s. 7-22.
147. Red.: *Pielgrzymki w kulturze średniowiecznej Europy. Materiały XIII Seminarium Mediewistycznego*, *SprPTPN* nr 110, za rok 1992, *WNoSz*, Poznań 1993, ss. 229.

148. Les pèlerinages du déclin du Moyen Âge, tamże, s. 5-12.
149. (oraz Alicja Karłowska-Kamzowa i Leszek Wetesko): Średniowieczna książka rękopiśmienna jako dzieło sztuki. Katalog wystawy, Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie, Gniezno, Poznań 1993, ss. 166.
150. W cieniu pręgierza i szubienicy [M. Kamler, Świat przestępczy w Polsce XVI i XVII stulecia, Warszawa 1991] – KwHs 100, 1993, nr 2, s. 91-97.
151. Rec.: U. Sowina, Sieradz. Układ przestrzenny i społeczeństwo miasta w XIV-XVI w., Warszawa 1991 – KwHKM 41, 1993, nr 2, s. 330-334.

1994

152. Kultura Polski regionalnej u schyłku średniowiecza, w: Malarstwo gotyckie w Wielkopolsce. Studia o dziełach i ludziach, red. A. Labuda, Poznań 1994, s. 13-32.
153. *Z rodzinnych tradycji kupieckich. A. Gosieniecki. Hurt – detal. Wyroby tytoniowe. Wielka 9; A. Szrejbrowski, Rejonowa hurtownia wyrobów tytoniowych. Fredry 1; Bogdan Żniński. Galanteria męska. Bielizna – krawaty – rękawiczki. 27-go Grudnia 19, KMP 1994, nr 1/2, s. 101-112 [*teksty sygnowane autorsko tylko w spisie treści: oprac. J.W.*].
154. Święty Jacek na murach Poznania, KMP 1994, nr 1/2, s. 271-275.
155. Poznańskie „Czarne Kruki” z 1709 roku, KMP 1994, nr 1/2, s. 276-280 [*podpisane: J.W.*].
156. „Przydatek cudów” i jeszcze o Bożym Ciele, KMP 1994, nr 1/2, s. 398-432.
157. Wyd. (oraz Wanda Karkucińska): Kalendarz świętych, błogosławionych, świątobliwych i pobożnych Poznaniaków i Wielkopolan z pism staropolskich hagiografów Hiacynta Pruszcza, Stanisława Duńczewskiego i Floriana Jaroszewicza zestawiony, przez Wandę Karkucińską i Jacka Wiesiołowskiego wydany, KMP 1994, nr 3/4, s. 7-103, wydane ponownie w: Śladami świętości. Jan Paweł II w Poznaniu i Wielkopolsce, KMP 2005, Wydanie specjalne, s. 13-115.
158. Roch, Korsyn, Nepomucen i Benon – zapomniani patronowie miasta Poznania, KMP 1994, nr 3/4, s. 104-127, wydane ponownie w: Śladami świętości, jw., s. 116-139.
159. Wyd.: Morze Łaski Bożej, które Pan Bóg w Koronie Polskiej po różnych miejscach, przy obrazach Chrystusa Pana i Matki jego Przenajświętszej na serca ludzi pobożnych i w potrzebach ratunku żądających, z głębi miłosierdzia swego nieprzebranego, co dzień obficie wylewa [...] do wiadomości podana. W Krakowie [...] roku 1662, KMP 1994, nr 3/4, s. 150-163, wydane ponownie w: Śladami świętości, jw., s. 140-155.

1995

160. Les cultes du Corpus Domini de Poznań et de la Vierge de Częstochowa entre le Moyen Age et le baroque, w: Bretagne – Pologne, La tradition medievale au temps modernes. Les textes réunis par Alicja Karłowska-Kamzowa..., Poznań 1995, s. 127-133.

161. Zmiany społecznej pozycji kobiety w średniowiecznej Polsce, w: *Kobieta w kulturze średniowiecznej Europy. Prace ofiarowane Profesor Alicji Karłowskiej-Kamzowej*, red. A. Gąsiorowski, Poznań 1995, s. 41-46.
162. Pielgrzymowanie Polaków do Rzymu na przełomie XV i XVI w. (1478-1526). Komunikat, w: *Peregrinationes. Pielgrzymki w kulturze dawnej Europy*, red. H. Manikowska, H. Zaremska, Warszawa 1995, s. 160-164.
163. Cech rymarzy chwaliszewskich w świetle swoich archiwaliów, KMP 1995, nr 1, s. 51-74.
164. Tłumaczenie i wyd. (oraz Anna Pawlaczyk): Józefa Rogalińskiego wizytacja kościołów chwaliszewskich w 1779 roku, KMP 1995, nr 1, s. 75-96.
165. *Z Klemensa Janickiego „Żywotów królów polskich”, KMP 1995, nr 2, s. 7-9.
166. Przemysł – Lancelot, czyli Strażnica Radości nad Wartą, KMP 1995, nr 2, s. 123-135.
167. *Marcina Baroniusza *Żywot błogosławionej Jolenty księżny wielkopolskiej*, KMP 1995, nr 2, s. 177-181.
168. Pseudo-Warneńczykowie w Poznaniu, KMP 1995, nr 3, s. 241-255.
169. Tłumaczenie i wyd. (oraz Anna Pawlaczyk): *Roczniki wielkopolskie*, KMP 1995, nr 2, s. 67-122.

1996

170. Wykazy i wizje [poznańskich] murów, wykusy i baszt miejskich, KMP 1996, nr 1, s. 44-59.
171. Targi, targowiska, jarmarki w późnośredniowiecznej aglomeracji poznańskiej, KMP 1996, nr 2, s. 7-24.
172. Najstarszy spis obywateli miasta Poznania z 1514 roku, KMP 1996, nr 2, s. 167-219.
173. *Baszta mennicza [w *Poznaniu*], KMP 1996, nr 1, s. 94-95.
174. *Podzamecze [poznańskie], KMP 1996, nr 1, s. 96-99.
175. *Furta Dominikańska [w *poznańskich murach miejskich*], KMP 1996, nr 1, s. 159.
176. Baszta katowska [w *Poznaniu*], jej lokatorzy i sąsiedzi. Opowieści z wykusza katowskiego na Woźnej, KMP 1996, nr 1, s. 163-179.
177. *Psałteria [przy kościele św. Marii Magdaleny w *Poznaniu*], KMP 1996, nr 1, s. 206-207.
178. *Budynek z Ciemną Bramką [w *poznańskich murach miejskich*], KMP 1996, nr 1, s. 208-210.
179. *Wizja budynku [poznańskiej] szkoły miejskiej w 1700 roku, KMP 1996, nr 1, s. 215-218.
180. *Wieża Zegarna czyli Czerwona [w *poznańskich murach miejskich*], KMP 1996, nr 1, s. 264-268.
181. *Glinne Wrota, czyli Brama Glinna [w *poznańskich murach miejskich*], KMP 1996, nr 1, s. 269-270.
182. Red.: 75 lat minęło...: ilustrowane dzieje poznańskiego PKO, Poznań 1996 [dodruk 1997 i 2000], ss. 151.
183. Poczta Kasa Oszczędności 1921-1939, tamże, s. 14-37.

184. Red. (współpraca: Jacek Kowalski) i Wstęp: Ziemia Święta w rzeczywistości i legendzie średniowiecza. Materiały XVI Seminarium Mediewistycznego, PTPN, Poznań 1996, ss. 97.

1997

185. Socjotopografia późnośredniowiecznego Poznania, wyd. 2 [zob. wyżej, pozycja nr 96].
186. Ubiór i moda; Środowisko społeczne wsi; Kultura i obyczaje kręgu wiejskiego; Kultura szlachecka; Środowiska kościelne i kultura; Piśmiennictwo, w: Kultura Polski średniowiecznej XIV-XV w., Instytut Historii PAN, red. B. Geremek, [Warszawa 1997], s. 32-50, 117-188, 256-307, 669-765.
187. Wojciech z Parlina i Klemens z Gębic: dwaj profesorowie krakowscy z XV wieku, w: Zrodziła ich ziemia mogileńska, red. Cz. Łuczak, Poznań 1997, s. 16-27.
188. Mikołaj Krystynowicz z Lublina polski kurialista z drugiej połowy XV wieku, Roczniki 63, 1997, s. 79-94.
189. Poznański katalog rajców dożywotnych z początku XVI w., w: Homines et societas. Czasy Piastów i Jagiellonów. Studia historyczne ofiarowane Antoniemu Gąsiorowskiemu w sześćdziesiątą piątą rocznicę urodzin, Poznań 1997, s. 513-519.
190. Szkoły wielkopolskie i ich absolwenci w końcu średniowiecza, w: Nauczanie w dawnych wiekach, red. W. Iwańczak, K. Bracha, Kielce 1997, s. 23-28.
191. Pielgrzymki do Ziemi Świętej w świetle księgi suplik Penitencjarii Apostolskiej z lat 1410-1411, w: Jerozolima w kulturze europejskiej. Materiały z konferencji zorganizowanej w Instytucie Sztuki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie w dniach 14-17 maja 1996 r., red. P. Paszkiewicz, T. Zadrozny, Warszawa 1997, s. 195-202.
192. *Najmniejsze miasto Korony Polskiej. Ostrówek, jego lokacja i trwanie, KMP 1997, nr 1, s. 210-215.
193. *Lokacja i likwidacja miasta Stanisławowa położonego na gruncie wsi Rataje nad Wartą, KMP 1997, nr 1, s. 227-236.
194. *Przywilej lokacyjny miasta Piotrowa udzielony przez kapitułę poznańską w 1602 roku, KMP 1997, nr 1, s. 237-243.
195. Z dawnych dziejów kościoła św. Rocha na Łacinie, KMP 1997, nr 1, s. 249-280.
196. (oraz Wanda Karkucińska): Początki kultu Matki Boskiej Łaskawej z klasztoru franciszkańskiego przy św. Rochu, a potem na Podgórzu w mieście Poznaniu, KMP 1997, nr 1, s. 306-336.
197. Relacje o ewakuacji PKO i innych banków poznańskich we wrześniu 1939 r., KMP 1997, nr 2, s. 203-218.
198. Galeria heraldyczna Ratusza poznańskiego. Próba identyfikacji osób i określenia czasu przedstawień heraldycznych, KMP 1997, nr 3, s. 337-353.
199. Jezuiti poznańscy w świetle wybranych katalogów osobowych swego kolegium (XVI-XVIII w.), KMP 1997, nr 4, s. 103-121.
200. *O dziejach walk jezuitów o akademię poznańską uwag kilka, KMP 1997, nr 4, s. 122-125.
201. *O najstarszej bibliotece poznańskich jezuitów w świetle zachowanych w Szwecji katalogów bibliotecznych, KMP 1997, nr 4, s. 126-134.

202. Kulturotwórcza rola Kościoła w dziejach Poznania. The Cultural Role of the Church in Poznań's History, IKS 1997, wydanie specjalne „Poznań kolebką polskiego chrześcijaństwa” z okazji wizyty papieża Jana Pawła II w Poznaniu w dniu 3 czerwca 1997 r., s. 33-36.
203. Wojciech [zm. 997], który nie miał świętego spokoju, GWybPń 1997, nr 95, s. 4.
204. Fasada (nie)zasłużonych [*poznańskiego Ratusza*], GWybPń 1997, nr 299, s. 4.
205. Wyd. (oraz Anna Pawlaczyk): Józef[a] Rogaliński[ego] wizytacja kościoła parafialnego św. Małgorzaty w mieście Śródka koło Poznania roku 1779, dnia 8 czerwca sporządzona, KMP 1997, nr 1, s. 56-80.
206. *Wyd.: Ks. Józef Rogaliński, Wizytacja kościoła filialnego św. Sebastiana w mieście Piotrowie, należącego do kościoła macierzystego kolegiackiego i parafialnego św. Mikołaja w Poznaniu, roku 1779 dnia 27 maja sporządzona [*tekst publikowany jako tekst autorski wizytatora!*], KMP 1997, nr 1, s. 244-248.
207. *Wyd.: Bankowe porządki Konrada Nieszporka, KMP 1997, nr 2, s. 219-221.
208. Wywiad: Mój wakacyjny hit. Rurzyca czysta i dzika, GWybPń 1997, nr 163, s. 3.

1998

209. Wyd.: Józef Łukaszewicz, Obraz historyczno-statystyczny miasta Poznania w dawniejszych czasach, t. I-II, Poznań 1998, ss. XVIII, 344 i 390 [*t. I, s. III-IX: Od wydawcy*].
210. Tłumaczenie i wyd.: Statuty i wilkierze poznańskich rzemioł budowlanych w okresie staropolskim, KMP 1998, nr 1, s. 7-69.
211. Dom Kallimacha i tajemnicza córka gliniarza, KMP 1998, nr 4, s. 264-277.
212. Ostroróg Jan wojewoda poznański, prawnik, dyplomata [zm. 1501], w: Wielkopolscy Ostrorogowie, red. A. Gąsiorowski, Ostroróg 1998, s. 77-78.
213. Posłowie, w: Bibliografia zawartości „Kroniki Miasta Poznania” 1923-1997, [Poznań, bez daty wydania, 1998?], s. 203-205.
214. Posłowie, w: Marja ze Sławskich Wicherkiewiczowa, Rynek poznański i jego patrycjat, wznowienie, Poznań 1998, s. 143-178.
215. Rec.: M. Goliński, Socjotopografia późnośredniowiecznego Wrocławia (przestrzeń – podatnicy – rzemiosło), Wrocław 1997 – RoczsHs 64, 1998, s. 264-267.
216. Rec.: A. Sohn, Deutsche Prokuratoren an der römischen Kurie in der Frührenaissance (1431-1474), Köln 1997 – RoczsHs 64, 1998, s. 268-270.
217. Rewizor [o „nowych odkryciach” w *poznańskim kościele farnym*], GWybPń 1998, nr 232, s. 8.

1999

218. O możnowładczych protektorach „husytyzmu” słów parę, w: Polskie echa husytyzmu, red. S. Bylina, R. Gładkiewicz, Warszawa 1999, s. 82-87.
219. *Przywilej lokacyjny Poznania i dziedziczni wójtowie miasta, KMP 1999 nr 1, s. 7-16.
220. *Rajcowie dożywotni [*w Poznaniu*] 1504-1518, KMP 1999, nr 1, s. 50-59.

221. *, „Wypisanie resztki dziątek” [*poznańskiego*] burmistrza Reszki Wyleżyńskiego, KMP 1999, nr 1, s. 60-66.
222. Diariusz studencki burmistrza [*Kaspra*] Goskiego, KMP 1999, nr 1, s. 67-77.
223. Cechmistrzowie poznańscy i starostowie generalni Wielkopolski jako elektorzy rady miejskiej Poznania w XVI wieku, KMP 1999, nr 1, s. 78-110.
224. *Czteroletnie kadencje i Jana Sobieskiego władze dożywotnie Poznania, KMP 1999, nr 1, s. 120-124.
225. Polscy współtowarzysze studiów Jana Lubrańskiego, KMP 1999, nr 2, s. 44-59.
226. Krakowscy profesorowie Akademii Lubrańskiego. Materiały, KMP 1999, nr 2, s. 299-324.
227. Sołacz średniowieczny i staropolski, KMP 1999, nr 3, s. 27-52.
228. Mieszkańcy Sołacza w świetle ksiąg adresowych z 1914 i 1933 roku, KMP 1999, nr 3, s. 101-124.
229. Początki samorządności lokalnej [*w Wielkopolsce do czasu zaborów*], Kronika Wielkopolski 1999, nr specjalny (89 ogólnego zbioru), s. 5-11.
230. Miejmy odwagę działać [*w sprawie rozbudowy Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu*], GWybPń 1999, nr 79, s. 9.
231. (oraz Teresa Jakimowicz, Dorota Matyaszczyk, Teresa Rabska, Ryszard Marciniak, Piotr Piotrowski, Jacek Kowalski): Uśmiechnięta Polka [*wspomnienia o profesor Alicji Karłowskiej-Kamzowej*], GWybPń 1999, nr 277, s. 6.
232. *Wyd.: Mowa żałobna na pogrzebie Jana Natalisa, prezydenta miasta Poznania, KMP 1999, nr 1, s. 125-129.
233. Wyd.: Statuty cechowe mistrzów stolarskich Poznania w XV-XVIII w., KMP 1999, nr 4, s. 119-154.

2000

234. Sukcesja funkcji jako czynnik rozwoju gnieźnieńskiego środowiska kościelnego, w: 1000 lat Archidiecezji Gnieźnieńskiej, red. J. Strzelczyk, J. Górny, Gniezno 2000, s. 181-191.
235. Gnieźnieńskie środowisko katedralne w XIV i XV wieku, w: Gniezno. Mater ecclesiarum Poloniae, red. S. Pasiciel, Gniezno 2000, s. 99-108.
236. Złotnika z poetą spór o honorarium autorskie [*w Poznaniu*], KMP 2000, nr 1, s. 64-78.
237. Jeżyce średniowieczne, KMP 2000, nr 2, s. 16-29.
238. Jeżyce pod Bambrami (XVI-XVII w.), KMP 2000, nr 2, s. 30-37.
239. Poznańska „Wieczera Pańska”. Próba rekonstrukcji nie napisanego artykułu Zofii Wardęskiej, KMP 2000, nr 3, s. 17-21.
240. Kościół pw. św. Wojciecha [*w Poznaniu*], IKS, marzec 2000, s. 11.
241. Emaus, czyli kościół św. Jana [*w Poznaniu*], IKS, kwiecień 2000, s. 11.
242. Na majowe do Matki Boskiej w Cudy Wielmożnej, IKS, maj 2000, s. 10.
243. Wyd.: Statuty i wilkierze złotników poznańskich, KMP 2000, nr 1, s. 223-262.
244. Wyd. (oraz Wanda Karkucińska): Statuty cechu piwowarów, KMP 2000, nr 4, s. 7-28.

245. Wyd.: Artykuły, wedla których mają się szynkowie [w *Poznaniu*] sprawować, KMP 2000, nr 4, s. 29-33.
246. Red.: Zamek i dwór w średniowieczu od XI do XV wieku. Materiały XIX Seminarium Mediewistycznego, PTPN, Poznań 2000, ss. 255.
247. Towarzystwo Biblioteki Raczyńskich zarejestrowane!, Winieta. Pismo Biblioteki Raczyńskich, nr 5 (14), 1999-2000, s. 3.
248. B. Białecki, A. Domanowski, konsultacja historyczno-heraldyczna Jacek Wiesiołowski, Pieczęcie i herb Solca Kujawskiego. Zarys historyczny, Solec Kujawski 2000, ss. 105.

2001

249. Scriptura custos memoriae, w: Scriptura custos memoriae [*Księga pamiątkowa Brygidy Kürbis*], Poznań 2001, s. XXIX-XXXIV.
250. Okulista Mieszka I, KMP 2001, nr 1, s. 7-8.
251. Młode lata doktora [*Walentego*] Reszki burmistrza poznańskiego, KMP 2001, nr 1, s. 22-40.
252. Rataje i Żęgrze w okresie średniowiecznym i staropolskim (do 1745 roku), KMP 2001 nr 3, s. 7-47.
253. Jak Reszczykowie z Żęgrza niedopitą szlachtę z karczmy wygnali, KMP 2001 nr 3, s. 77-85.
254. (oraz Jan Janusz Tycner): Wspomnienie o Milanie Kwiatkowskim, KMP 2001 nr 3, s. 391-398.
255. Katarzynki, czyli salezjanie [w *Poznaniu*], IKS, kwiecień 2001, s. 59.
256. Drukarnia Nehringa [w *Poznaniu*], IKS 2 (6) 2001, s. 14-15.
257. Sługa dwóch panów. Pierwsza drukarnia w Poznaniu, IKS, październik 2001, s. 8.
258. Wspomnienie o Andrzejku Wojtkowskim, historyku, bibliotekarzu, profesorze KUL-u, IKS, listopad 2001, s. 56.
259. Trzy klasy wydawcy i księgarza Jana Jachowskiego, IKS, grudzień 2001, s. 56.
260. Od wydawcy, w: Księga adresowa Miasta Stołecznego Poznania opracowana w roku 1933..., [Poznań 1933], reprint: Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2001 [s. XXXI-XL na końcu książki].
261. Wyd. (oraz Małgorzata Borkowska i Wanda Karkucińska): Kroniki benedyktynek poznańskich, Poznań 2001, ss. VI, 326.
262. Wyd. (oraz Piotr Franciszek Neumann OCD): Kronika poznańskich karmelitów bosych, Poznań 2001, ss. VIII, 381.
263. *Wyd.: Ustawy wiejskie dla Rataj i Żęgrza, KMP 2001, nr 3, s. 86-129.
264. Wywiad: Dres i bambosze. Kwestionariusz Prusaka, z Jackiem Wiesiołowskim rozmawia Marceli Prusak, GWybPń 2001, nr 239, s. 12.

2002

265. Podróże Polaków do Composteli w XIV i XV wieku – stosunki dyplomatyczne i szlachecki model wykształcenia, w: Kult św. Jakuba Większego Apostoła w Europie Środkowo-Wschodniej, red. ks. R. Knapiński, Lublin 2002, s. 201-211 [zob. też niżej, pozycja nr 278].

266. Górczyn średniowieczny i staropolski, KMP 2002, nr 1, s. 24-54.
267. Rezydencja biskupów poznańskich w Główniej w XIII-XV wieku, KMP 2002, nr 2, s. 21-33.
268. Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk u progu XXI wieku, Notatki Płockie [47], 2002, nr 3, s. 17-19.
269. Marsz z Marszewa do Poznania: portret Cyryla Ratajskiego, IKS, kwiecień 2002, s. 2-4.
270. (oraz Jerzy Borwiński, Hanna Grzeszczuk-Brendel, Hanna Hałas, Zofia Kurzawa, Andrzej Kuszczelski, Dorota Leśniewska, Magdalena Mrugalska-Banaszak, Janusz Pazder, Jan Skuratowicz, Katarzyna Kamińska): Poznań. Przewodnik po zabytkach i historii, red. J. Pazder, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2003, ss. 392 [i wznowienie 2010].
271. Wyd. (oraz Salezy Bogumił Tomczak OFM): Kroniki bernardynów poznańskich, Poznań 2002, ss. XXIV, 452.
272. Od wydawcy: Maria ze Sławskich Wicherkiewiczowa, Obrazki z przeszłości Poznania (wyd. 1: 1924), wznowienie: Poznań 2002, s. V-VIII.
273. Od wydawcy: Maria z Świeżawskich Wojciechowska, Kartki z przeszłości Poznania (wyd. 1: 1946), wznowienie: Poznań 2002, s. V-VIII.
274. Wywiad: Gdy radni [*poznańscy*] się nudzili. Wakacyjny przewodnik po Poznaniu (1), z Jackiem Wiesiołowskim rozmawia Daina Kolbuszewska, GWybPń 2002, nr 155, s. 18.
275. Wywiad: Sumy pod ratuszem. Wakacyjny przewodnik po Poznaniu (2), z Jackiem Wiesiołowskim rozmawia Daina Kolbuszewska, GWybPń 2002, nr 161, s. 20.
276. Wywiad: Niespokojny duch. Spotkanie z prof. Jackiem Wiesiołowskim, przygotowała Grażyna Wrońska, IKS, styczeń 2002, s. 10-13.

2003

277. (oraz Zofia Wojciechowska): Władze miasta Poznania, t. 1, 1253-1753, [Poznań] 2003, ss. VIII, 392.
278. Die polnischen Reisen nach Compostella im 14. und 15. Jahrhundert. Diplomatische Beziehungen und adeliges Bildungsideal, w: Der Jakobuskult in Ostmitteleuropa. Austausch – Einflüsse – Wirkungen, hg. von Klaus Herbers, Dieter R. Bauer, Tübingen 2003, s. 83-92 [zob. też wyżej, pozycja nr 265].
279. Ad vocem [*do artykułu S. Skibińskiego, Królewski charakter katedry poznańskiej*], KMP 2003, nr 1, s. 154-156.
280. Poznańskie lata Andrzeja Krzyckiego kanonika, kanclerza, scholastyka i proboszcza poznańskiego, KMP 2003, nr 1, s. 179-216.
281. Inskrypcje renesansowe na Rynku poznańskim, KMP 2003, nr 2, s. 135-152.
282. Kler kolegiaty św. Marii Magdaleny [*w Poznaniu*] i kościołów przykolegiackich w 1510 roku, KMP 2003, nr 3, s. 76-102.
283. Kolegiata św. Marii Magdaleny w świetle najstarszej wizytacji, KMP 2003, nr 3, s. 120-144.
284. *Przywilej odpustowy Juliusza II [*z 25 VI 1503 r.*] dla szpitala św. Gertrudy [*w Poznaniu*], KMP 2003, nr 3, s. 258-264.

285. (oraz Anna Pawlaczyk): *Z życia szkoły parafialnej św. Marii Magdaleny [w Poznaniu]*, KMP 2003, nr 3, s. 265-279.
286. *Kaplica i szpital św. Walentego na Gasce [w *Poznaniu*] w świetle wizytacji Kaspra Hapa, proboszcza kolegiaty św. Marii Magdaleny i archidiakona śremskiego, z 1611 roku, KMP 2003, nr 3, s. 293-297.
287. Jak powstawał nowy Poznań, IKS, kwiecień 2003, s. 3-5.
288. Zamek wierny przeszłości, GWybPń 2003, nr 38, s. 9.
289. Red. i Wstęp: Władze miasta Poznania, t. 2, 1793 - 2003, [Poznań] 2003, ss. VI, 266.
290. Wyd. (oraz Rafał Wójcik): Napisy nagrobne ze starej fary [w *Poznaniu*] w „Monumenta Sarmatarum” Szymona Starowolskiego, KMP 2003, nr 3, s. 103-119.
291. Wywiad: Jak owce. Rozmowa o dawnych fryzurach, z Jackiem Wiesiołowskim rozmawia Małgorzata Wyszynska, GWybPń 2003, nr 123, s. 2.
292. Wywiad: Poznań niestatyczny. Rozmowa o książkach, na które nie ma pieniędzy [czyli o serii pt. *Kroniki Staropolskie*], z Jackiem Wiesiołowskim rozmawia Jolanta Brózda, GWybPń 2003, nr 74, s. 6.
293. Wywiad: Śrem wart Poznania. Rozmowa o 750-leciu praw miejskich Śremu, z Jackiem Wiesiołowskim rozmawia Piotr Bojarski, GWybPń 2003, nr 122, s. 5.

2004

294. Ostrów Tumski kolebka Poznania, w: Ostrów Tumski – kolebka Poznania. Materiały z sesji naukowej, Poznań 4 listopada 2003 roku, red. L. Wilczyński, Poznań 2004, s. 9-20.
295. Stary Lubom ojciec Dębczyna, KMP 2004, nr 1, s. 42-60.
296. Inskrypcje na attyce [poznajskiego] ratusza, KMP 2004, nr 2, s. 394-404.
297. Dominikanki poznańskie w kręgu mecenatu Przedpełkowiców, KMP 2004, nr 3, s. 109-119.
298. *Dominikanie jako biskupi pomocniczy w Poznaniu, KMP 2004, nr 3, s. 150-156.
299. *Oblężenie zamku poznańskiego w czasie walk Grzymalitów z Nałęczami w świetle relacji Janka z Czarnkowa, KMP 2004, nr 4, s. 65-67.
300. *Królewskie pobyty w Poznaniu. Z Roczników Jana Długosza, KMP 2004, nr 4, s. 68-87.
301. Słota, grzeszny sługa twój, KMP 2004, nr 4, s. 88-101.
302. Filipa Kallimacha wiersz nagrobny dla Macieja z Bnina, KMP 2004, nr 4, s. 102-111.
303. Pamiętnik starosty [Ambrożego] Pampowskiego, KMP 2004 nr 4, s. 120-132.
304. Goście zjazdu poznańskiego w 1510 roku, KMP 2004, nr 4, s. 146-149.
305. *Pożar miasta i zamku [w *Poznaniu*] w 1536 roku, KMP 2004, nr 4, s. 157-161.
306. *Zamek [poznajski] w okresie lustracji w 1565 roku, KMP 2004, nr 4, s. 173-176.
307. *Cztery relacje o pobycie króla-elektu Henryka Walezego w Poznaniu i Wielkopolsce w 1574 roku, KMP 2004, nr 4, s. 177-186.
308. *Pobyt króla Zygmunta III Wazy w Poznaniu w 1594 roku, KMP 2004, nr 4, s. 187-190.
309. *„...do śmierci będę nieprzyjaciółką tego miasta” [Poznania; z listu „Marysienki” d’Arquien do Jana Zamoyskiego], KMP 2004, nr 4, s. 255-260.

310. Epilog [*Losy poznańskiego zamku królewskiego w XIX i XX w.*], KMP 2004, nr 4, s. 333-340.
311. Wyd. (oraz Ludwik Grzebień SJ): Kronika jezuitów poznańskich (młodsza), t. I: 1570-1653, Poznań 2004, ss. XVI, 552.
312. Wyd.: Katalogi biskupów poznańskich, Poznań 2004, ss. XVIII, 222.
313. Wyd.: Kronika poznańskich pisarzy miejskich, Poznań 2004, s. VI, 138.
314. Wyd.: Kronika rezydencji karmelitów trzewickowych w Poznaniu przy kościele Najświętszej Krwi Pana Jezusa na ul. Żydowskiej, Poznań 2004, ss. XII, 209.
315. Poznańska kolegiata farna. Przewodnik multimedialny, opr. P. Ziętek [i in.], konsultacja historyczna: Jacek Wiesiołowski, Poznań 2004, płyta CD.
316. Historie osobliwe [*o dziejach Poznania*], serial (16 odcinków), reżyser Dorota Latour, ekspert: Jacek Wiesiołowski, emisja w TVP 3 w 2004 r.
317. [Komentarz i konsultacja historyczna do makiety dawnego Poznania zlokalizowanej w Poznaniu, w podziemiach kościoła franciszkanów konwentalnych przy ul. Franciszkańskiej 2].

2005

318. Kultura literacka, szkolna i dworska trzynastowiecznego Poznania, w: *Civitas Posnaniensis. Studia z dziejów średniowiecznego Poznania*, red. Z. Kurnatowska, T. Jurek, PTPN, Poznań 2005, s. 193-206.
319. Najlepsza Polka o niepospolitym usposobieniu, Winieta. Pismo Biblioteki Raczyńskich 9, 2005, nr 3 (38), s. 4-5 i reedycja pt. Konstancja Raczyńska zd. Potocka (1781-1852), Polka o niepospolitym usposobieniu, Śremski Notatnik Historyczny 11, 2013, s. 20-28.
320. Karol Marcinkowski – Europejczyk w Poznaniu, IKS, czerwiec 2005, s. 13.
321. Wyd. (oraz Wanda Karkucińska): Kalendarz świętych, błogosławionych, świątobliwych i pobożnych poznaniaków i Wielkopolan [...], w: *Śladami świętości. Jan Paweł II w Poznaniu i Wielkopolsce*, KMP 2005, Wydanie specjalne, s. 13-115 [zob. też wyżej, pozycja nr 157].
322. Roch, Korsyn, Nepomucen i Benon – zapomniani patronowie miasta Poznania, [wyd. 2], tamże, s. 116-139 [zob. też wyżej, pozycja nr 158].
323. Wyd.: *Morze łaski Bożej [...]*, tamże, s. 140-155 [zob. wyżej, pozycja nr 159].

2006

324. Kościół i osada Święty Marcin [*w Poznaniu*] w średniowieczu i okresie staropolskim, KMP 2006 nr 1, s. 7-48.
325. Bolesław i Jolenta, czyli początki polskiej tolerancji. Przywilej kaliski księcia wielkopolskiego Bolesława Pobożnego z 1264 roku, KMP 2006, nr 3, s. 7-13.
326. Z okien rezydencji karmelitów. Żydzi w świetle kroniczki rezydencji karmelitów trzewickowych z ul. Żydowskiej [*w Poznaniu*], KMP 2006, nr 3, s. 123-137.
327. Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk wobec badań regionalnych, *Przegląd Wielkopolski. Kultura. Historia. Ekorozwój. Turystyka* 1 (71), 2006, s. 13-15.

328. Red.: Wielkopolska – Polska – Europa. Studia dedykowane pamięci Alicji Karłowskiej-Kamzowej, Prace Komisji Historii Sztuki PTPN t. 34, Poznań 2006, ss. 320.
329. Repertuar Jurzyka, jokulatora księcia Władysława Odonica, tamże, s. 59-67.
330. Wyd. (oraz Salezy Bogumił Tomczak i Grzegorz Antoni Wiśniowski): Kronika reformatów poznańskich, Poznań 2006, ss. 386.
331. Wyd.: Dzieje domowe albo opis przez dni osobliwszych dziejów i przypadków zdarzonych w szkołach wydziałowych poznańskich 1781-1793, opr. przez Dorotę Żołądz-Strzelczyk przy współpracy Jacka Wiesiołowskiego, Poznań 2006, ss. VI, 122.
332. Wywiad: Historia zobowiązuje. Rozmowa z prof. dr. hab. Jackiem Wiesiołowskim, prezesem Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, mediewistą i redaktorem naczelnym Kroniki Miasta Poznania, rozmawiała Grażyna Wrońska, IKS, wrzesień 2006, s. 36-37.

2007

333. Śródka i Ostrówek w dziejach Poznania, w: Tu się Polska zaczęła... Konferencja popularnonaukowa 5 października 2006 roku, red. H. Kóćka-Krenz, Poznań 2007, s. 45-50.
334. Półwieś – Rybaki i ich mieszkańcy w XV i XVI wieku, KMP 2007, nr 3, s. 7-19.
335. Poznańskie szpitale i kaplice w świetle wizytacji ks. Rogalińskiego, KMP 2007, nr 4, s. 7-18.
336. Wyd.: K. Jarochoński, Zdobywcy i okupanci staropolskiego Poznania, wyd. 2, Poznań 2007, ss. 198.
337. Posłowie, w: Franciszek Chłapowski, Józef Rogaliński. Uczony poznański czasów Oświecenia. Fyzyk, astronom, pedagog, wyd. 2, Poznań 2007, s. 170-174.

2008

338. Rola zamku książęcego dla miasta lokacyjnego, w: Przemysłowie wielkopolscy. Od księcia dzielnicowego do króla Polski. Konferencja popularnonaukowa towarzysząca Dniom Grodu Przemysła, 27 września 2007 roku, red. H. Kóćka-Krenz, Poznań 2008, s. 9-14.
339. Mikołaj Kotwicz dekretysta, poeta, wydawca, prałat poznański, KMP 2008 nr 3, s. 7-22.
340. Mieszkańcy Winiar w końcu średniowiecza (1431-1500), KMP 2008, nr 4, s. 7-18.
341. *Mieszkańcy staropolskich Winiar w oczach poborców podatkowych, KMP 2008, nr 4, s. 44-51.
342. Mogło być inaczej..., s. nlb. 9-14, w: Jan Matejko, Śmierć Przemysła II, Poznań 2008, Unia Wspólnego Inwestowania (UWI Inwestycje S.A.), publikacja okolicznościowa związana z przekazaniem do Muzeum Narodowego w Poznaniu kopii obrazu Jana Matejki „Śmierć Przemysła” (autorstwa Jerzego Winklera) ze zbiorów Akademii Nauk w Zagrzebiu.

343. Słowo od Prezesa Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, w: Poczec członków Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk 1857-2007, red. A. Pihan-Kijasowa, Materiały do Słownika biograficznego Wielkopolan. Poznań 2008, s. 9-11.

2009

344. Diecezja poznańska w okresie staropolskim, w: Kościół poznański w historiografii, red. ks. L. Wilczyński, Poznań 2009, s. 119-126.
345. (oraz Iwona Błaszczyk): Artur Kronthal – poznański bourgeois, KMP 2009, nr 1, s. 172-183.
346. Oscar i Gertruda, czyli twórca kremu Nivea i posag panny Mankiewiczówny, KMP 2009, nr 1, s. 167-171.
347. Kariera Jana z Łodzi, kanonika z Marlewa, KMP 2009, nr 4, s. 28-49.
348. Wsie parafii głuzyńskiej w świetle *Liber beneficiorum* z 1510 roku, KMP 2009, nr 4, s. 80-85.
349. O pomnik Edwarda Raczyńskiego, Winieta. Pismo Biblioteki Raczyńskich 13, nr 2 (49), 2009, s. 5.
350. [Arthur Kronthal], Poznań oczami Prusaka wzorowego. Przyczynki do historii zabytków oraz życia artystycznego i umysłowego Poznania opracowane przez radcę miejskiego Arthura Kronthala, red. A. Wawrzaszek, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2009. Od redakcji, s. 5-6 [*i część przypisów*]: Jacek Wiesiołowski.

2010

351. Jak poznańska burmistrzowa ze swą krawcową do Rzymu na jubileusz 1500 r. pielgrzymowała, PTPN, Poznań 2010, ss. 152.
352. Poznań i jego mieszkańcy w XVI-XVIII wieku, w: Miasto w perspektywie onomastyki i historii, red. I. Sarnowska-Gieffing, M. Graf, PTPN, Poznań 2010, s. 547-554.
353. Z bernardynem Anzelmem po Ziemi Świętej – Betlejem – Nazaret – Jerozolima, KMP 2010, nr 3, s. 12-27.
354. Skandal w [podpoznańskiej] szkole świętojańskiej jesienią 1443 roku, KMP 2010, nr 4, s. 75-76.
355. Tryptyk gotycki w [podpoznańskim] kościele św. Jana. Fundator i podkład fabularny scen, KMP 2010, nr 4, s. 90-104.
356. (oraz Andrzej Mężynski): Ryszard Marciniak (1939-2009) – bibliotekarz i historyk doskonały, Roczniki Biblioteczne 54, 2010, s. 173-191.

2011

357. Najlepsza Polka o niepospolitym usposobieniu [*Konstancja z Potockich Raczyńska, 1781-1852*], KMP 2011, nr 1, s. 66-71.
358. Dawne dzieje mieszkańców [poznańskiego] Wzgórza Winiarskiego, KMP 2011, nr 4, s. 36-46.

359. Wywiad: Dlaczego [*budowany w Poznaniu*] zamek będzie miał ganek. Z Witoldem Milewskim i z Jackiem Wiesiołowskim rozmawia Piotr Bojarski, GWybPń 2011, nr 34, s. 8-9.

2012

360. *Naramowscy herbu Łódzia na portretach w kościele św. Wojciecha i w *Herbarzu polskim* Uruskiego, KMP 2012, nr 1, s. 122-129.
361. Różnowiercy na Wzgórzu św. Wojciecha [*w Poznaniu*]. Z Łukaszewicza i kronik staropolskich, KMP 2012, nr 4, s. 76-90.
362. Konsultacja merytoryczna: R. Witkowski, Żydzi w Poznaniu. Krótki przewodnik po historii i zabytkach, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2012, ss. 152.

2013

363. Wielkopolscy powstańcy oskarżeni o zdradę stanu. Wykład (nagranie głosu Autora): <http://ako.poznan.pl/1985/>.
364. Wywiad: Czy Przemysław II zamordował Ludgardę? Z Jackiem Wiesiołowskim rozmawia Piotr Bojarski, GWybPń 2013, nr 244, s. 8-9.

2014

365. Zamek poznański jako ośrodek kultury rycerskiej i sarmackiej, w: Zamek królewski w Poznaniu. Historia i restytucja, Komitet Odbudowy Zamku Królewskiego w Poznaniu, red. A. Kaszubkiewicz [i in.], Poznań 2014, s. 17-51.